

Ekonomická
fakulta
Faculty
of Economics

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Ekonomická fakulta

Katedra ekonomiky

Bakalářská práce

**FAKTORY POTENCIONÁLNÍHO RŮSTU
VÝSLEDKU HOSPODAŘENÍ**

Vypracovala: Dominika Švecová

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Martina Novotná, Ph.D.

České Budějovice 2015

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Fakulta ekonomická

Akademický rok: 2013/2014

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: Dominika ŠVECOVÁ
Osobní číslo: E12084
Studijní program: B6208 Ekonomika a management
Studijní obor: Řízení a ekonomika podniku
Název tématu: Faktory potencionálního růstu výsledku hospodaření
Zadávající katedra: Katedra ekonomiky

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cílem bakalářské práce je hodnotit úlohu zisku a význam jeho měření v podnikové praxi, objasnit faktory ovlivňující jeho strukturu a velikost. Na podkladě účetních výkazů konkrétního podniku analyzovat časový vývoj zisku resp. vývoj z něho zkonstruovaných poměrových ukazatelů se zaměřením na identifikaci faktorů pozitivně a negativně ovlivňujících jeho změnu.

Metodický postup:

1. Pojetí zisku v podniku a jeho struktura
2. Faktory ovlivňující velikost zisku
3. Zisk jako měřítko výkonnosti
4. Charakteristika (vývoj) zvoleného podniku
5. Vývoj struktury podnikového zisku resp. rentability podniku
6. Analýza faktorů ovlivňujících změnu zisku

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy: 40 - 50 stran

Forma zpracování bakalářské práce: tištěná

Seznam odborné literatury:

Peterson Drake, P., & Fabozzi, F. J. (2012). Analysis of financial statements. 3rd ed. Hoboken: John Wiley & Sons.

Synek, M., & Kislíngerová, E. (2010). Podniková ekonomika. 5. přeprac. a dopl. vyd. Praha: C. H. Beck.

Marek, P., & kol. (2009). Studijní průvodce financemi podniku. 2. aktualiz. vyd. Praha: Ekopress.

Kislíngerová, E., & kol. (2010). Manažerské finance. Praha: C. H. Beck.

Holečková, J. (2008). Finanční analýza firmy. Vyd. 1. Praha: ASPI.

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Martina Novotná, Ph.D.
Katedra ekonomiky

Datum zadání bakalářské práce: 12. března 2014

Termín odevzdání bakalářské práce: 30. dubna 2015

doc. Ing. Ladislav Rolínek, Ph.D.
děkan

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
EKONOMICKÁ FAKULTA
Studentská 13 (25)
370 05 České Budějovice

doc. Ing. Ivana Faltová Leitmanová, CSc.
vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 12. března 2014

Prohlášení

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47 zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích 17. 4. 2015

.....
Dominika Švecová

Poděkování

Ráda bych poděkovala Ing. Martině Novotné, Ph.D. za odborné vedení, cenné rady a připomínky při zpracování této bakalářské práce.

OBSAH

1. ÚVOD	3
TEORETICKÁ ČÁST	5
2. POJETÍ ZISKU V PODNIKU A JEHO STRUKTURA	5
2.1. Úloha zisku v podnikání a cíle podniku	5
2.1.1. Funkce zisku	6
2.2. Výkaz zisku a ztráty jako zdroj informací o výsledku hospodaření	6
2.3. Kategorie zisku	9
2.3.1. Ekonomický, účetní a daňový zisk	11
2.4. Zisk jako součást vlastního kapitálu.....	12
3. FAKTORY OVLIVŇUJÍCÍ VELIKOST ZISKU	14
3.1. Snižování nákladů	15
3.1.1. Ukazatele nákladovosti.....	16
3.2. Zvyšování výnosů	17
4. ZISK JAKO MĚŘÍTKO VÝKONNOSTI	18
4.1. Rentabilita celkového kapitálu (rentabilita aktiv)	20
4.1.1. Nezdáněná rentabilita celkového kapitálu.....	20
4.1.2. Zdaněná rentabilita celkového kapitálu.....	21
4.2. Rentabilita vlastního kapitálu	22
4.3. Pyramidový rozklad ukazatelů rentability	23
4.3.1. Rozklad rentability celkového kapitálu	23
4.3.2. Rozklad rentability vlastního kapitálu.....	24
4.4. Přijatelné hodnoty rentabilit	26
PRAKTICKÁ ČÁST	27
5. CÍL A METODIKA PRÁCE	27
6. CHARAKTERISTIKA (VÝVOJ) ZVOLENÉHO PODNIKU	31

7. VÝVOJ STRUKTURY PODNIKOVÉHO ZISKU RESP. RENTABILITY PODNIKU.....	35
7.1. Vývoj absolutních ukazatelů výkazu zisku a ztráty	35
7.2. Vývoj ukazatelů rentability aktiv a rentability vlastního kapitálu	40
7.2.1. Srovnání hodnot ukazatelů rentability s průměrnou nezdaněnou úrokovou mírou.....	42
7.2.2. Srovnání hodnot ukazatelů rentability s průměrem v odvětví.....	43
7.2.3. Vývoj ukazatele rentability tržeb a nákladovosti.....	44
8. ANALÝZA FAKTORŮ OVLIVŇUJÍCÍCH ZMĚNU ZISKU	46
9. ZHODNOCENÍ SITUACE PODNIKU A NÁVRH DÍLČÍCH OPATŘENÍ VEDOUCÍCH KE ZVÝŠENÍ ZISKU.....	49
10. ZÁVĚR	51
11. SUMMARY	52
12. PŘEHLED POUŽITÉ LITERATURY	53
SEZNAM TABULEK.....	55
SEZNAM GRAFŮ	56
SEZNAM SCHÉMÁT A OBRÁZKŮ	57
SEZNAM PŘÍLOH	58

1. ÚVOD

Na první pohled by se mohlo zdát, že se prosperující společnost pozná podle toho, jak vysoké zisky vykazuje ve svých účetních závěrkách. Zisk sám o sobě ale má omezenou vypovídací schopnost z hlediska času a prostoru a je možné jej použít pouze pro vyhodnocení stejného objemu a struktury prodávaných výkonů.

Zisk se stává součástí poměrových ukazatelů a v případě jeho použití ve vztahu ke kapitálu vytváří relativní ukazatel výkonnosti zvaný rentabilita, na kterou je brán zřetel u dlouhodobých rozhodnutí. Především u těch, zda pokračovat nebo ukončit podnikatelskou činnost.

Úspěšnost každého podniku je tedy dána uspokojivou výnosností vloženého kapitálu, jež je hodnocena v souvislosti s platební schopností a finanční stabilitou. Dosažením co nejvyššího zisku za každou cenu by se ale mohl podnik dostat do finančních problémů např. z přeúvěrování. Na druhou stranu přílišná opatrnost a snaha vyhnout se riziku platební neschopnosti udržováním vysoké pojistné zásoby pohotových peněžních prostředků způsobuje útlum kapitálu a tím se výrazně snižuje jeho výnosnost. Při rozhodování je zapotřebí brát zřetel nejen na výnosnost, ale také na riziko s ní spojeném.

Pro účely finanční analýzy podnik čerpá údaje o zisku z výkazu zisku a ztráty, jenž je součástí účetní závěrky a v němž jsou zachycovány veškeré výnosy a náklady za účetní období na základě tzv. aktuálního principu, tzn. vykazování transakcí v období, jehož se věcně a časově týkají. Zisk je ve finanční analýze používán v mnoha kategoriích, a to podle účelu, pro který je analýza zpracována.

Existují zpravidla dva způsoby, jak je možné zisk zvýšit, a to snížením nákladů, nebo zvýšením výnosů. U snižování nákladů by se měl podnik zaměřit na takové podnikové výkony, které jsou nejméně výnosné. Náklady by se také měly posuzovat společně s výnosy a zajistit tím takovou strukturu nákladů, aby podnik dosahoval požadovaného výstupu s vynaložením co nejmenšího množství vstupů. V praxi existuje několik metod snižování nákladů, jako je ekonomie z rozsahu, úspora u dodavatelů, organizace vnitřních procesů firmy nebo dokonce zkušenosti.

Pro aplikaci teoretických poznatků je zvolena společnost Engel strojírenská spol. s r. o, která se specializuje na výrobu elektrických skříňových rozvaděčů, plechových dílů, ocelových rámu, olejových nádrží, montáží dopravníkových pásů a sestav součástí strojů.

Tato společnost se řadí k nejvýznamnějším zaměstnavatelům na Českokrumlovsku a Českobudějovicku a k nejmodernějším závodům Jihočeské kraje.

Práce je zaměřena na zhodnocení struktury a velikosti zisku společnosti a na základě dat získaných z účetních výkazů je analyzován jeho vývoj v čase, resp. vývoj z něho zkonstruovaných poměrových ukazatelů, které jsou porovnány s průměrem v příslušném odvětví. Prostřednictvím pyramidového rozkladu zisku a logaritmické metody jsou identifikovány faktory, které pozitivně nebo negativně ovlivňují jeho změnu.

TEORETICKÁ ČÁST

2. POJETÍ ZISKU V PODNIKU A JEHO STRUKTURA

2.1. Úloha zisku v podnikání a cíle podniku

Primárním cílem podnikání by mělo být především dosažení zisku. Toto vyplývá i z právních norem upravujících podnikání na území ČR jako je živnostenský zákoník a zákon o obchodních korporacích. Zisk jako cílové kritérium by měl respektovat zájmy vlastníků. Určení cíle je snazší a jednoznačné v situaci, kdy vlastník firmy je zároveň manažerem. Opačná situace nastává, jestliže vlastníci a manažeři jsou odděleni, jako je tomu v případě akciové společnosti (Kislingerová, 2010).

Jak již bylo zmíněno, cíl podnikání je zřejmý z definice podnikání, která je uvedena v zákoně č. 455/1991 Sb., živnostenský zákoník, následovně: *„Živností je soustavná činnost provozovaná samostatně, vlastním jménem, na vlastní odpovědnost, za účelem dosažení zisku a za podmínek stanovených tímto zákonem.“*

Synek (2010) primární cíl podniku ještě konkretizuje: *„Co je primárním cílem (cílovou funkcí) podniku, odvozuje tzv. teorie firmy. Ta ve své původní verzi za primární cíl firmy považovala maximalizaci zisku, a to v krátkodobém pohledu, tj. bez časové dimenze a bez vlivu rizika.“*

Z dlouhodobého hlediska se za primární cíl považuje maximalizace hodnoty podniku, která se rovná současné hodnotě očekávaných budoucích zisků. Hodnotu podniku lze chápat jako hodnotu diskontovaných očekávaných budoucích zisků (budoucí hodnoty zisků jsou přepočítány na hodnoty současné). Tento cíl lze považovat za obecný cíl podnikání jak pro velkou, či malou, tak pro soukromou, či veřejnou firmu (Synek, 2010).

Další důležité cíle, které podnikatelé sledují, se dají rozčlenit do dvou skupin:

- **monetární (finanční) cíle:**
 - zajištění platební pohotovosti,
 - zachování substanční hodnoty podniku, tj. částky, která by musela být vynaložena pro pořízení podniku stejné technické výkonnosti,
 - maximalizace obrátu aj.

- **nemonetární (nefinanční) cíle:**
 - získání nezávislosti a samostatnosti,
 - dosažení hospodářské moci,
 - dobré jméno firmy a značky apod. - tyto cíle převládají u drobných výrobců.

Větší zřetel při hodnocení ziskovosti by se měl klást na dlouhodobý pohled než na krátkodobý. Dlouhodobé cíle, jako jsou zisk a rentabilita, slouží pro taktické a strategické rozhodování, naopak u operativního rozhodování rozhodují krátkodobé cíle, které vystupují do popředí, je-li ohrožena např. likvidita podniku.

S výší zisku je spojováno riziko. Mezi těmito veličinami platí, že čím vyšší je očekávaný zisk, tím roste i riziko (Synek, 2011).

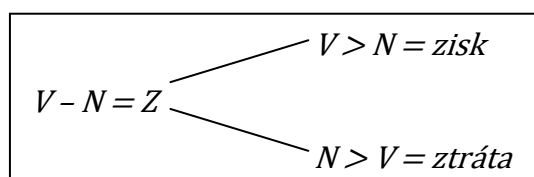
2.1.1. Funkce zisku

Zisk plní v podniku následující funkce:

- **kriteriální funkce** – velikost zisku rozhoduje o všech základních otázkách ekonomiky podniku (např. o objemu výroby, vývoji nového výrobku);
- **rozvojová funkce** – zisk je hlavním zdrojem akumulace, tzn. tvorby finančních zdrojů pro další rozvoj podniku;
- **rozdělovací funkce** – zisk je rozdělován mezi vlastníky podniku, investory a stát;
- **motivační funkce** – motivuje podnik i zaměstnance k lepším výkonům (Martinovičová, 2014).

2.2. Výkaz zisku a ztráty jako zdroj informací o výsledku hospodaření

Podnik realizuje zisk tehdy, pokud rozdíl mezi celkovými výnosy (V) a celkovými náklady (N) za určité období je kladný. V opačném případě, kdy náklady jsou vyšší než výnosy, se podnik ocitá ve ztrátě:

(Synek, 2010).

Informace o výsledku hospodaření (o zisku či ztrátě) podnik získává na konci hospodářského roku z výkazu zisku a ztráty, který je součástí účetní závěrky. Podnik tak může zhodnotit úspěšnost své podnikatelské činnosti. Do výkazu zisku a ztráty se zachycují veškeré výnosy, které podnik získal účelným vynaložením nákladů za určité období, zpravidla za jeden kalendářní rok.

Prostřednictvím výkazu zisku a ztráty lze posoudit, jak podnik během účetního období zhodnotil vložený kapitál. Finanční zdraví podniku je posuzováno schopností vytvářet dostatečný přebytek výnosů nad náklady. Zisk ale není vždy spolehlivým ukazatelem úspěchu (*Holečková, 2008*).

Hlavním důvodem, proč čistý zisk neodpovídá získané hotovosti je, že ve výkazu nejsou zachyceny skutečné peněžní toky – příjmy a výdaje (*Kislingerová, 2010*).

Sestavování výkazu probíhá na základě tzv. akruálního principu, to znamená, že jsou v něm zachycovány a vykazovány transakce v období, jehož se věcně a časově týkají, a nikoliv podle toho, zda došlo v daném období k peněžnímu příjmu nebo výdaji. K uznání výnosů dochází v období, ve kterém byly realizovány – realizační princip (např. v okamžiku vyskladnění, dodání zboží zákazníkovi), bez ohledu na to, zda došlo k jejich úhradě. Totéž platí i pro náklady, které jsou uznány v období, v němž se podílely na tvorbě výnosů – princip věcné shody nákladů s výnosy, bez ohledu na to, zda byly ve stejném období zaplacené.

Principy časové a věcné shody nákladů a výnosů jsou dodrženy pomocí účtů časového rozlišení, kam patří:

- **náklady příštích období** (výdaje běžného období, které se stanou nákladem až v příštích obdobích),
- **příjmy příštích období** (výnosy, které budou přijaty v příštích obdobích),
- **výnosy příštích období** (příjmy běžného období, které jsou výnosy až některého z dalších období),
- **výdaje příštích období** (jsou náklady běžného období, ale výdaj bude učiněn až v budoucnu),

(*Grünwald, 2009*).

Účty časového rozlišení zaznamenávají i pohyby majetku a zdrojů jeho krytí, které jsou zachyceny v rozvaze. Náklady se pak projevují jako úbytek aktiv, nebo zvýšení závazků, a naproti tomu výnosy jako přírůstek aktiv, nebo snížení závazků (Grünwald, 2009).

V podnikové praxi se používají následující druhy výsledku hospodaření:

- **provozní výsledek hospodaření** (rozdíl mezi provozními výnosy a provozními náklady);
- **výsledek hospodaření z finančních operací** (rozdíl mezi finančními výnosy a finančními náklady);
- **výsledek hospodaření za běžnou činnost** (součet provozního výsledku hospodaření a finančního výsledku hospodaření po odečtení daně z příjmů za běžnou činnost);
- **mimořádný výsledek hospodaření** (rozdíl mezi mimořádnými výnosy a mimořádnými náklady vč. odečtení daně z příjmů z mimořádné činnosti); (Martinovičová, 2014).

Jednotlivé kategorie výsledku hospodaření jsou pak přehledně zachyceny ve výkazu (viz Tabulka 1):

Tabulka 1: Výkaz zisku a ztráty

I. OBCHODNÍ ČINNOST
+ tržby za prodej zboží
- náklady na prodané zboží
= OBCHODNÍ MARŽE
II. VÝROBNÍ ČINNOST
+ tržby za prodej vlastních výrobků a služeb
+/- změna stavu vnitropodnikových zásob vlastní výroby
+ aktivace (materiálu, zboží a dlouhodobého majetku, vyrobených ve vlastní režii a vnitropodnikových služeb)
- výkonová spotřeba (materiál, energie, služby)
= PŘIDANÁ HODNOTA
- osobní náklady (mzdy, odměny, sociální zabezpečení)
- daně a poplatky (kromě daně z příjmů)
- odpisy nehmotného a hmotného investičního majetku
- ostatní provozní náklady
= PROVOZNÍ VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ

III. FINANČNÍ ČINNOST
+ výnosy z finančních operací
- náklady finančních operací
= FINANČNÍ VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ
PROVOZNÍ VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ
+/- FINANČNÍ VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ
- daň z příjmů za běžnou činnost
= VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ ZA BĚŽNOU ČINNOST
IV. MIMOŘÁDNÁ ČINNOST
+ mimořádné výnosy
- mimořádné náklady
- daň z příjmů z mimořádné činnosti
= MIMOŘÁDNÝ VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ
VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ ZA BĚŽNOU ČINNOST
+ MIMOŘÁDNÝ VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ
= VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ ZA ÚČETNÍ OBDOBÍ

Zdroj: Holečková, 2008

Důležitou část provozního výsledku hospodaření tvoří **přidaná hodnota**, která vyjadřuje vztah tržeb a nejúžeji souvisejících nákladů (spotřeba materiálu a energie) bez vlivu dalších nákladových položek, kde jsou zařazeny osobní náklady, daně a poplatky, odpisy, tržby a náklady z prodeje dlouhodobého majetku, změna stavu rezerv či ostatní náklady a výnosy (Holečková, 2008).

2.3. Kategorie zisku

Zisk se ve finanční analýze v poslední době používá v různých formách (nebo také kategoriích) dle účelu, pro který je analýza zpracována. Nejběžnější kategorie zisku (obvykle se má na mysli zisk provozní) jsou upřesněny takto:

Zisk po zdanění (*Earnings after Tax – EAT*) je čistý zisk, který je částečně rozdělen mezi akcionáře a částečně je ponechán (zadržen) v podniku ke zvýšení vlastního kapitálu. Tento zadržený (nerozdělený) zisk slouží k samofinancování podniku, je zdrojem prostředků na splácení dluhů, nebo je pojistkou proti případné budoucí ztrátě.

Zisk před zdaněním (*Earnings before Tax – EBT*) se rovná čistému zisku navýšenému o daň z příjmů za běžnou činnost a daň z příjmů za mimořádnou činnost. Byl by lépe využitelný pro finanční analýzu, protože změny daňových sazeb a daňové úlevy zkreslují meziroční srovnatelnost ukazatelů výkonnosti podniku. Využívá se např. při mezipodnikovém srovnání kvůli odlišnému skutečnému zdanění jednotlivých firem.

Zisk před úroky a zdaněním (*Earnings before Interest and Tax – EBIT*) je výsledkem součtu zisku před zdaněním a nákladových úroků. *EBIT* je roven rozdílu všech výnosů a nákladů, s výjimkou nákladových úroků. Také se označuje jako „provozní zisk“ (*Operating Profit*). Měří efekt podnikatelské činnosti, kterého je podnik schopen dosáhnout, ale abstrahuje se od způsobu financování a od zdanění. Tento zisk je produktem majetku (aktiv) a investoři jej používají jako vstupní veličinu pro měření produkční síly aktiv.

Zisk před úroky, odpisy a zdaněním (*Earnings before Interest, Tax, Depreciation and Amortization – EBITDA*) = *EBIT* zvýšený o odpisy, které vyjadřují hodnotu používaného a opotřeбенého majetku (*Kislingerová, 2010*).

Pro lepší orientaci v kategoriích zisku slouží schéma č. 1, které ve své knize publikuje *Kislingerová (2010)*:

Schéma 1: Kategorie zisku

<p>ZISK Hospodářský výsledek za účetní období (EAT) + daň z příjmů za mimořádnou činnost + daň z příjmů za běžnou činnost</p> <hr/> <p>= Zisk před zdaněním (EBT) + nákladové úroky</p> <hr/> <p>= Zisk před úroky a zdaněním (EBIT) + odpisy</p> <hr/> <p>= Zisk před úroky, odpisy a zdaněním (EBITDA)</p>
--

Zdroj: Kislingerová, 2010

Tyto kategorie zisku jsou používány v anglosaských zemích. České účetnictví používá pojem výsledek hospodaření, který je více či méně srovnatelný s následujícími kategoriemi:

- zisk po zdanění = výsledek hospodaření za účetní období,
- zisk před zdaněním = výsledek hospodaření za účetní období před zdaněním,
- zisk před úroky a zdaněním („provozní zisk“) \neq provozní výsledek hospodaření, ale někdy je považován za přijatelnou náhradu za anglosaský EBIT;
- zisk před odpisy, úroky a zdaněním – nemá protějšek v českém výkazu zisku a ztráty (Holečková, 2008).

2.3.1. Ekonomický, účetní a daňový zisk

Zisk, jenž je vykázán v účetních výkazech, se nazývá ziskem účetním. Pak se lze ještě v ekonomické teorii setkat s tzv. ekonomickým ziskem, který na rozdíl od toho účetního zohledňuje náklady ušlé příležitosti (oportunitní náklady) prostřednictvím nákladů na kapitál (Martinovičová, 2014).

$$\begin{aligned} \text{Účetní zisk} &= \text{Výnosy} - \text{Účetní náklady} \\ \text{Ekonomický zisk} &= \text{Celkový výnosy kapitálu} - \text{Náklady na kapitál} \end{aligned}$$

(Kislingerová, 2010)

Kislingerová (2010) ve své knize uvádí: „*Oportunitní náklady (náklady ušlých příležitostí) představují výnosy, které byly ztraceny tím, že zdroje nebyly vynaloženy na nejlepší alternativní užití. V praxi jsou to především úroky z vlastního kapitálu podnikatele včetně odměny za riziko a popř. jeho ušlá mzda.*“

Teorie ekonomického zisku je rozvíjena pomocí ukazatele ekonomická přidaná hodnota (EVA – *Economic Value Added*). Tento ukazatel vychází ze vzájemné závislosti mezi rentabilitou kapitálu a příslušných nákladů na kapitál za podmínky, kdy rentabilita kapitálu je vyšší než náklady na tento kapitál. V tomto případě je hodnota ukazatele EVA kladná. Je-li hodnota ukazatele záporná, vložený kapitál nepokryje příslušné náklady na tento kapitál (Martinovičová, 2014).

Společnost, která dělá rozhodnutí s ohledem na maximalizaci ekonomického zisku, může být krátkozraká a riskovat tak obětování budoucí ziskovosti ve prospěch ziskovosti v běžném období.

Ekonomický zisk také teoreticky souvisí s tržní přidanou hodnotou, která je vyjádřením současné hodnoty ekonomického zisku budoucích období (*Peterson Drake, 2012*).

Zisk vykázaný v účetních výkazech a následně upravený daňovými zákony, např. o příjmy osvobozené od daně, odčitatelné nákladové položky aj., nese pojmenování daňový zisk (*Synek, 2011*).

2.4. Zisk jako součást vlastního kapitálu

V účetnictví podniku nenajdeme zisk (nebo dokonce i ztrátu) jen ve výkazu zisku a ztráty, ale také v rozvaze. Konkrétněji na straně pasiv, kde tvoří součást vlastního kapitálu.

Pro znázornění polohy zisku v rozvaze slouží následující schéma (Schéma 2):

Schéma 2: Rozvaha (znázornění polohy zisku v rozvaze)

Rozvaha	
Aktiva (majetek)	Pasiva (kapitál)
Dlouhodobý majetek	Vlastní kapitál: Základní kapitál <i>Fondy ze zisku</i> <i>Výsledek hospodaření minulých let</i> <i>Výsledek hospodaření za účetní období</i>
	Cizí zdroje
Oběžná aktiva	Krátkodobé závazky z obchodního styku

Investiční rozhodnutí

Finanční rozhodnutí

Zdroj: Kislingerová, 2010

Ve vlastním kapitálu lze zisk nalézt ve formách přidělů do fondů ze zisku, do kterých patří rezervní fond. Povinnost jeho tvorby pro společnosti s ručením omezeným a akciové společnosti z disponibilního zisku již však není novým zákonem č. 90/2012 Sb., zákon o obchodních korporacích, dána a tak je jen na společnosti, jaké podmínky tvorby (zda jej bude tvořit) si určí prostřednictvím stanov ve společenské smlouvě (*Knoblochová, 2014*).

Podnik rozhodující se na základě zdravého rozumu bude ale v tvorbě rezerv pokračovat. Slouží totiž ke krytí nečekaných rozsáhlých výdajů (nebo ztráty z podnikatelské činnosti), které by mohly nepříznivě ovlivnit jeho dosavadní průběh hospodaření.

Další formou je výsledek hospodaření minulých let, jenž je tvořen částí zisku po zdanění (nebo také neuhrazenou ztrátou) nepřidělenou do fondů ani vyplacenou v dividendách a převáděnou do dalšího období, a výsledek hospodaření za účetní období, což je zisk (nebo ztráta) určený buď k rozdělení, nebo k ponechání v podniku (*Holečková, 2008*).

3. FAKTORY OVLIVŇUJÍCÍ VELIKOST ZISKU

Každý podnik se snaží dosáhnout co nejvyššího zisku. Toho jde dosáhnout dvěma způsoby:

1. snižováním nákladů,
2. zvyšováním výnosů.

Existuje však mnoho faktorů, které působí na výnosy a náklady a tím ovlivňují i výši zisku. Jedná se především o:

- růst poptávky a prodeje plynoucí ze spokojenosti zákazníků,
- zvýšení objemu výroby a prodeje v důsledku proniknutí na nové trhy,
- změny struktury sortimentu prodávaných výrobků,
- prodej nových vysoce konkurenceschopných výrobků s vyšší hodnotou pro různě náročné zákazníky,
- reengineering podniku vedoucí ke snížení nákladů,
- snížení fixních nákladů za období,
- snížení variabilních nákladů na jednotlivé produkty,
- zrychlení obratu oběžného majetku,
- finanční restrukturalizace podniku, která povede ke zvýšení ziskovosti vlastního kapitálu (*Martinovičová, 2014*).

Dalším faktorem působícím na výši zisku je stupeň mechanizace výroby. Při zvýšení stupně mechanizace se sice zvýší podíl fixních nákladů na celkových nákladech v důsledku nahrazení nákladů variabilních a také se oddálí bod zvratu (podnik bude muset vyprodukovat a prodat více výrobků, aby výroba byla zisková), za to ale po jeho dosažení zisk poroste rychleji.

Tzv. **provozní páka** sleduje podíl fixních nákladů na celkových nákladech podniku. Je-li tento podíl vyšší, tak stejná změna v tržbách vyvolá vyšší změnu v provozním zisku. Jedná se o stupeň provozní páky, který je vyjádřený v procentech.

Při vyšší provozní páce dochází k rychlejšímu propadu do ztráty v případě, že podnik sníží výrobu a prodej. Proto jsou na tom podniky s vysokým stupněm provozní páky lépe v období rozmachu, než naopak v období hospodářského poklesu (*Synek, 2011*).

3.1. Snižování nákladů

Podnik by neměl usilovat o co největší snížení nákladů. Toto jednání rozhodně nevede ke zvyšování zisku, naopak dochází ke snižování výnosů v důsledku poklesu kvality výrobků, které se neprodávají v původním množství ani ceně. V případě extrémního snižování nákladů může dojít až k zastavení výroby, což není zrovna stav, kterého chce podnik dosáhnout (Vochozka, 2012).

Vochozka (2012) k této tématice zmiňuje zajímavou poučku: „*Peníze nelze ušetřit, je třeba je vydělat!*“

Také by měl podnik zvážit, jaké náklady bude snižovat. Většina podniků to řeší omezováním nákladů propouštěním určitého množství zaměstnanců a uzavřením nějaké ze svých poboček. Tím ale způsobí snížení objemu výkonů, což má za následek i snížení tržeb. Pokud má podnik ale vysoké fixní náklady, které se s objemem výroby nemění, může to mít negativní vliv na ziskovost podniku. Jestliže ale chce podnik řešit snížení nákladů jejich omezováním, měl by se zaměřit na takového podnikové výkony, které jsou nejméně rentabilní (Popesko, 2009).

Není možný ani opak, kdy se produkují výrobky přinášející vysoké výnosy a přitom nesledovat výši vynaložených nákladů. To by mohlo vést ke ztrátě. Proto je důležité, aby náklady a výnosy nebyly posuzovány odděleně a byl brán zřetel na hospodárnost.

Hospodárnost zajišťuje takovou strukturu nákladů, kdy podnik dosahuje požadovaného výstupu s vynaložením co nejmenšího množství vstupů. Hospodárnost má dvě formy:

- **formu úspornosti**, která se projevuje jako reálné snížení absolutní výše nákladů;
- **formu účinnosti**, kdy za neměnné výše vynaložených zdrojů je dosaženo maximálního objemu výstupů. Dochází k relativnímu snížení nákladů na jednotku produkce (Vochozka, 2012).

V praxi se objevují tyto metody snižování nákladů:

Ekonomie z rozsahu, která vychází z toho, že velkou část nákladů tvoří náklady fixní, které nejsou závislé na objemu výroby, tudíž zvýšením produkce podíl fixních nákladů na jednotku produkce klesá. Ekonomie z rozsahu se uplatňuje především u průmyslové velkovýroby.

Úspory u dodavatelů se uplatňují u materiálův náročných odvětví, která k výrobě potřebují suroviny velkých objemů, a jejich dodávky tvoří výrazný podíl na výrobních nákladech.

Organizace vnitřních procesů firmy – všechny firemní zdroje by měly být účelně a hospodárně využívány. Čím jsou vnitřní procesy ve firmě složitější, tím je úspora zdrojů vyšší (např. využití elektroniky ke sdílení dat je efektivnější než manipulace s dokumenty v tištěné podobě).

Zkušenosti řemeslníka či konstruktéra vedou k inovacím produktů a ke zlepšování a hospodárnosti výrobních procesů ve firmě. Díky zkušenostem lze poskytnout zákazníkovi stejný nebo větší užitek z výrobku s nižšími náklady (Slavík, 2013).

3.1.1. Ukazatele nákladovosti

Jak již bylo zmíněno, náklady by se měly posuzovat s ohledem na výnosy. K tomu slouží ukazatel nákladovosti (*Total Costs-Sales Ratio*). Vyjadřuje relativní úroveň nákladů, která je měřena vztahem celkových nákladů k dosaženým tržbám. Ukazatel nákladovosti také tvoří doplňkový ukazatel k rentabilitě tržeb. Vztah mezi nimi je následující:

$$\frac{TC}{TS} = 1 - \frac{P}{TS}$$

TC = náklady (*Total Costs*),

TS = tržby (*Total Sales*),

P = zisk (*Profit*).

Platí, že čím nižší je hodnota ukazatele, tím lepší jsou výsledky hospodaření podniku.

Tento ukazatel je možné rozložit na součet jednotlivých dílčích ukazatelů nákladovosti a sledovat tak vývoj jednotlivých nákladových druhů, jako např. osobní náklady, odpisy, spotřeba materiálu, energie apod.

Nákladovost má také silný vliv na rentabilitu celkového kapitálu. V případě, že vzroste hodnota celkové nákladovosti z tržeb, klesne hodnota ziskové marže. To vede i k poklesu hodnoty rentability celkového kapitálu (Holečková, 2008).

3.2. Zvyšování výnosů

Tržby představují nejvýznamnější položku ve výnosech podniku. Vytváří rozhodující finanční zdroj, který slouží k úhradě nákladů, k výplatě dividend, nebo také k rozvoji podniku. Proto by se měl podnik soustředit především na jejich zvyšování.

Velikost tržeb za určitý produkt (výrobek či službu) lze vyjádřit následujícím vztahem mezi prodejní cenou (za 1 ks produktu) a prodaným množstvím:

$$TS = p \cdot Q$$

TS = tržby (*Total Sales*),

p = cena (*Price*),

Q = množství (*Quantity*).

Z tohoto vztahu vyplývá, že podnik může své tržby zvýšit buď zvyšováním prodejní ceny svých produktů (kvalitativní růst obratu), nebo zvyšováním prodaného množství produktů (kvantitativní růst obratu).

Nejčastěji je však možné se setkat s kombinací obou způsobů, kdy podnik může docílit růstu tržeb zvyšováním kvality výkonů, zaváděním nových výrobků, zlepšováním služeb spojených s výkonem, účinnou reklamou, volbou sortimentní struktury podle požadavků trhu, optimalizací objemu produkce nebo vhodnou cenovou politikou apod. (*Vochozka, 2012*).

U tvorby ceny či jejího zvyšování by se měl mít podnik na pozoru, protože cena je odrazem toho, kolik je zákazník ochoten zaplatit za daný produkt. Podnik může cenu stanovit na základě:

- **nákladů** – vychází se z nákladové kalkulace a slouží spíše jako srovnávací hodnota k ostatním dvěma způsobům stanovení ceny;
- **poptávky** – za předpokladu, že podnik dobře zná svého zákazníka;
- **konkurence** – vychází se ze zjištění ceny srovnatelných produktů od jiných dodavatelů (*Slavík, 2013*).

4. ZISK JAKO MĚŘÍTKO VÝKONNOSTI

Absolutní vyjádření výše zisku má omezenou vypovídací schopnost z hlediska časového a prostorového. Lze ho použít pouze pro vyhodnocení stejného objemu a struktury prodávaných výkonů (*Šoljaková, 2010*).

Z tohoto důvodu se zisk používá ve vztahu ke kapitálu a vytváří tak relativní ukazatel výkonnosti zvaný rentabilita, resp. výnosnost. Ta se stala součástí mnoha rozhodovacích procesů, především dlouhodobých rozhodnutí, jejichž důsledky se projevují v průběhu více let. Jedná se např. o rozhodování o investici, zda koupit či prodat akcie, nebo dokonce zda pokračovat či ukončit podnikatelskou činnost. V případě rozhodnutí o prodeji podniku je zjištění výnosnosti použitého kapitálu součástí výpočtu tzv. maximální nabídkové ceny, kterou je ochoten jiný podnik zaplatit za převzetí. Výpočet výnosnosti se dá také použít při řízení větších vnitropodnikových jednotek, na které byla delegována značná pravomoc a odpovědnost.

Úspěšnost každého podniku je charakteristická uspokojivou výnosností vloženého kapitálu, která je hodnocena spolu s platební schopností a finanční stabilitou. Podnik, který se však snaží maximalizovat zisk za každou cenu, by se mohl dostat do finančních potíží, plynoucích např. z přeúvěrování. (*Grünwald, 2009*).

Použití cizího kapitálu totiž zvyšuje výnosnost vlastního kapitálu, což je pro podnik žádoucí, ale pouze do chvíle, kdy výnosnost majetku, vyjádřená procentním podílem *EBIT* (zisk před zdaněním a úhradou úroků) a podnikového majetku, je vyšší než úroková míra z úvěru (*Krutina, 2009*).

Na druhou stranu, je-li podnik příliš opatrný a snaží se vyhnout riziku platební neschopnosti udržováním relativně vysoké pojistné zásoby pohotových peněžních prostředků, dochází u něj zbytečně k útlumu kapitálu a v důsledku toho je výrazně nižší jeho výnosnost. Toto chování může vést ke zhoršení technického rozvoje, obnovy výrobního zařízení, konkurenceschopnosti, či zvýšení nákladů. Výnosnost také úzce souvisí s rizikem. Tyto veličiny na sebe navzájem působí a je důležité obě veličiny zohledňovat při rozhodování (*Grünwald, 2009*).

Holečková (2008) charakterizuje rentabilitu vloženého kapitálu takto: „Rentabilita vloženého kapitálu je měřítkem schopnosti podniku vytvářet nové zdroje, dosahovat zisku použitím investovaného kapitálu. Je formou vyjádření míry zisku, ziskovosti, která v tržní ekonomice slouží jako hlavní kritériu pro alokaci kapitálu.“

Tyto ukazatele se používají pro zhodnocení celkové efektivnosti činnosti a výdělkové schopnosti podniku, intenzity využívání majetku podniku a pro posouzení reprodukce a zhodnocení kapitálu vloženého do podniku.

Do čitatele ukazatele se dosazují různé kategorie zisku, zisk před úroky a zdaněním, zisk před zdaněním, zisk po zdanění apod. (viz kapitola 2.3), přičemž se musí při výběru brát v potaz požadovaný ekonomický význam ukazatele. I k určování jmenovatele lze přistupovat několika způsoby. Buď je možné použít celkový kapitál bez ohledu na zdroje financování (cizí nebo vlastní zdroje), anebo jen vlastní kapitál, důležitým pro vlastníky podniku.

Podle zvoleného jmenovatele se pak v praxi k měření rentability vloženého kapitálu nejvíce využívají tyto ukazatele, které jsou označovány jako mezivýkazové poměrové ukazatele (používají údaje ze základních účetních výkazů – rozvaha a výkaz zisku a ztráty):

- rentabilita celkového kapitálu,
- rentabilita vlastního kapitálu,
- rentabilita dlouhodobého kapitálu,
- rentabilita tržeb,
- rentabilita nákladů (Grünwald, 2009).

4.1. Rentabilita celkového kapitálu (rentabilita aktiv)

Nejsledovanějším ukazatelem rentability je rentabilita celkového (úhrnného vloženého) kapitálu *RCK*, jinak také nazývaná rentabilitou aktiv, *ROA* (*Return on Assets*). Lze ji vypočítat pomocí tohoto vzorce:

$$RCK = \frac{P}{CK} = \frac{P}{A} = ROA ,$$

P = výsledek hospodaření neboli zisk (*Profit*),

CK = celkový kapitál,

A = aktiva (*Assets*).

Kategorie výsledku hospodaření je volena podle účelu, pro který je tento ukazatel počítán. Podle zásady úplnosti, tedy snahy po zjištění poměru všech čistých dosažených výnosů k vynaloženému kapitálu na jejich získání, je vhodné použití účetního výsledku hospodaření. Je ale důležité, aby věrně zobrazoval skutečnosti dosažené ve sledovaném účetním období, protože je možné jej zkreslit účetními odpisy nebo tvořenými rezervami. Na jeho pozici se ale v tomto ukazateli ve většině případů dosazuje výsledek hospodaření před úroky a zdaněním, *EBIT*.

Celkový vložený kapitál v ukazateli představuje celou pravou stranu bilance (rozvahy). Pro výpočet ukazatele je možné použít i aktiva (proto je ukazatel nazýván rentabilitou aktiv), která se musí podle bilanční rovnice rovnat pasivům (*Marek, 2009*).

4.1.1. Nezdáněná rentabilita celkového kapitálu

Jestliže se neuvažuje zdanění dosažených výnosů, jedná se o tzv. nezdaněnou rentabilitu. Do čitatele tohoto ukazatele se dosazuje výsledek hospodaření před úroky a zdaněním (*EBIT*), který představuje výdělek rozdělovaný podnikům v podobě čistého zisku, státu ve formě daně z příjmů a věřitelům v podobě úroků. Používá se pro porovnání podniků sídlících v různých zemích a podléhajících rozdílnému daňovému zatížení (*Holečková, 2008*).

Tato hrubá obecná podoba rentability celkového kapitálu (důležitá z makroekonomického hlediska) se používá ve výročních zprávách a je oblíbená především u velkých nadnárodních společností.

Také je možné se setkat s hrubou (nezdaněnou) podnikovou podobou tohoto ukazatele, kde se výsledek hospodaření objeví ve formě před zdaněním (Marek, 2009).

4.1.2. Zdaněná rentabilita celkového kapitálu

V případě čisté (obecné) podoby rentability celkového kapitálu, tedy zdaněné (zohledňující daň z příjmů), se do čitatele ukazatele dosazuje zisk po zdanění + zdaněné úroky, tedy:

$$ROA \text{ po zdanění} = \frac{EAT + \text{zdaněné úroky}}{A},$$

příčemž

$$\text{zdaněné úroky} = \text{úroky nákladové} \cdot (1 - \text{sazba daně ze zisku})$$

ROA = rentabilita celkového kapitálu neboli rentabilita aktiv (*Return on Assets*),

EAT = zisk po zdanění (*Earnings after Tax*),

A = aktiva (*Assets*),

(Holečková, 2008).

Tato podoba ukazatele vypovídá o tom, jakou hodnotu rentability celkového kapitálu v čisté podnikové podobě by podnik vykázal za předpokladu, že by se celkový kapitál skládal pouze z vlastních zdrojů, a to ve stejné hodnotě jakou má v současnosti celkový kapitál. Jinak řečeno, ukazatel zjišťuje, jakou skutečnou výnosnost mají aktiva bez ohledu na zdroje jejich financování (Marek, 2009).

4.2. Rentabilita vlastního kapitálu

Jedním z nejdůležitějších ukazatelů pro podnik je rentabilita vlastního kapitálu, která vyjadřuje efektivitu zhodnocení kapitálu, který do podniku vložili akcionáři nebo vlastníci, tedy vlastního kapitálu společnosti. Zajímají se o ni hlavně akcionáři nebo investoři aby zjistili, zda jejich kapitál přináší dostatečný výnos odpovídající riziku investice. Rentabilita vlastního kapitálu je vyjádřena poměrem:

$$ROE = \frac{EAT}{E}$$

ROE = rentabilita vlastního kapitálu (*Return on Equity*),

EAT = zisk po zdanění (*Earnings after Tax*),

E = vlastní kapitál (*Equity*),

(*Grünwald, 2009*).

Toto je podoba ukazatele ve zdaněné podobě. Holečková (2008) ještě uvádí možnosti jeho využití, které slouží k ověřování:

- možné účasti vlastního kapitálu na zvyšování kapitálových zdrojů,
- udržitelné míry růstu firmy odvozené od růstu vlastního kapitálu
- šance na udržení reálné hodnoty vlastního kapitálu v podmínkách inflace,
- úrovně výnosnosti vlastního kapitálu ve srovnání s náklady na cizí kapitál.

Velikost tohoto ukazatele by měla být vyšší než výnosnost stejně rizikové investice, nebo bezrizikového uložení kapitálu na finančním trhu (např. výnosnost cenných papírů garantovaných státem).

Vypovídací schopnost tento ukazatel ztrácí v případech, kdy je vlastní kapitál nízký, pak ukazatel dosahuje velmi vysoké hodnoty, nebo pokud je podnik ve ztrátě a má záporný i vlastní kapitál, pak je rentabilita kladná. Přesto to pro podnik není žádoucí (*Holečková, 2008*).

Pokud je do čitatele dosazen zisk před zdaněním, jedná se o tzv. nezdaněnou (hrubou) rentabilitu, ale ten se příliš nevyužívá, protože vlastníky zajímá čistý výnos než ten hrubý (*Marek, 2009*).

4.3. Pyramidový rozklad ukazatelů rentability

U komplexního posuzování finančního zdraví podniku je třeba se zajímat o faktory, které stojí za utvářením nebo za změnami rentability. Toto lze zjistit pyramidovým rozkladem těchto ukazatelů na ukazatele dílčí neboli příčinné (Holečková, 2008).

4.3.1. Rozklad rentability celkového kapitálu

Rentabilitu celkového kapitálu lze vyjádřit pomocí funkcí dvou následujících ukazatelů:

1. **rentabilita tržeb** (neboli odbytu), vyjádřená ukazatelem ziskové rozpětí,
2. **obrat celkových aktiv** neboli rychlost obratu aktiv (*Total Assets Turnover*).

Součin těchto dvou funkcí, vyjadřující rentabilitu celkového kapitálu, je následující:

$$ROA = \frac{P}{TS} \cdot \frac{TS}{A}$$

ROA = rentabilita aktiv (*Return on Assets*)

P = zisk (*Profit*),

TS = tržby (*Total Sales*),

A = aktiva (*Assets*).

Výše rentability tržeb závisí na kontrole nákladů a hospodárnosti při vynakládání prostředků a spotřebě kapitálu a obrat celkových aktiv závisí na efektivnosti využívání kapitálu (Grünwald, 2009).

Rentabilita tržeb (resp. ziskové rozpětí) je dána poměrem zisku k tržbám a vyjadřuje schopnost podniku dosahovat zisku při dané úrovni tržeb. Dokáže zhodnotit schopnost podniku vyrábět produkty buď s nízkými náklady, nebo za vysokou cenu. Čím je hodnota tohoto ukazatele vyšší, tím je lepší výsledek hospodaření podniku. Při jeho posuzování je ale třeba brát v úvahu celkový objem tržeb a rychlost obratu zásob.

Ziskové rozpětí má podobu provozního ziskového rozpětí, nebo čistého ziskového rozpětí. Do čitatele provozního ziskového rozpětí, které vylučuje finanční náklady (především úroky), je možné dosadit buď provozní výsledek hospodaření, nebo zisk před úroky a zdaněním. Jeho výhodami je, že čítec i jmenovatel jsou tokovými veličinami v aktuální cenové úrovni a jsou dostupné brzy po uplynutí účetního období. Do čistého ziskového rozpětí je dosazován zisk po zdanění a je součástí rozkladu rentability vlastního kapitálu.

Obrat celkových aktiv vyjadřuje schopnost podniku realizovat investice při dané úrovni tržeb, resp. jak rychle dokáže otáček vložený kapitál (*Grünwald, 2009*).

4.3.2. Rozklad rentability vlastního kapitálu

Na vývoj rentability vlastního kapitálu působí dvě hlavní skupiny ukazatelů. Do první skupiny patří rentabilita celkového kapitálu, vyjadřující schopnost aktiv tvořit *EBIT*. Druhá skupina charakterizuje dělení rentability vlastního kapitálu a lze ji rozložit na součin ukazatelů rentabilita tržeb (neboli čisté ziskové rozpětí), obrat celkových aktiv a na tzv. finanční páku, vyjadřující míru zadluženosti podniku, následovně:

$$ROE = \frac{EAT}{E} = \frac{EAT}{TS} \cdot \frac{TS}{A} \cdot \frac{A}{E}$$

ROE = rentabilita vlastního kapitálu (*Return on Equity*),

EAT = zisk po zdanění (*Earning after Tax*),

E = vlastní kapitál (*Equity*),

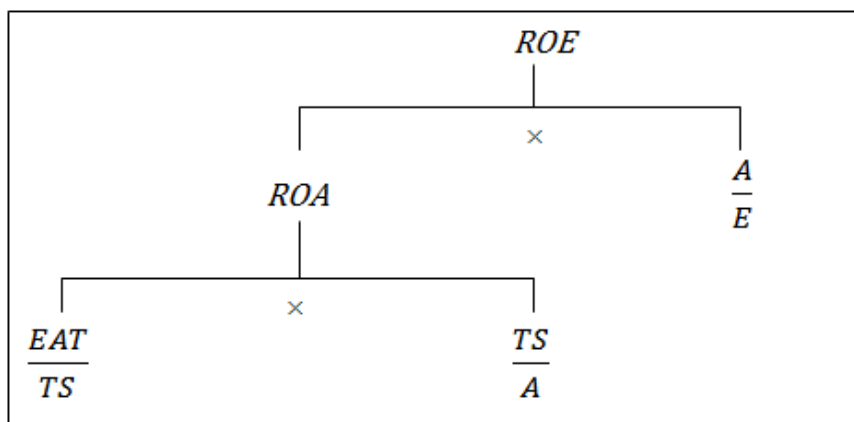
A = aktiva (*Assets*),

TS = tržby (*Total Sales*),

(*Holečková, 2008*).

Pro lepší zobrazení všech souvislostí poslouží tato pyramida rozkladu rentability vlastního kapitálu, jinak nazývané jako DuPont analýza:

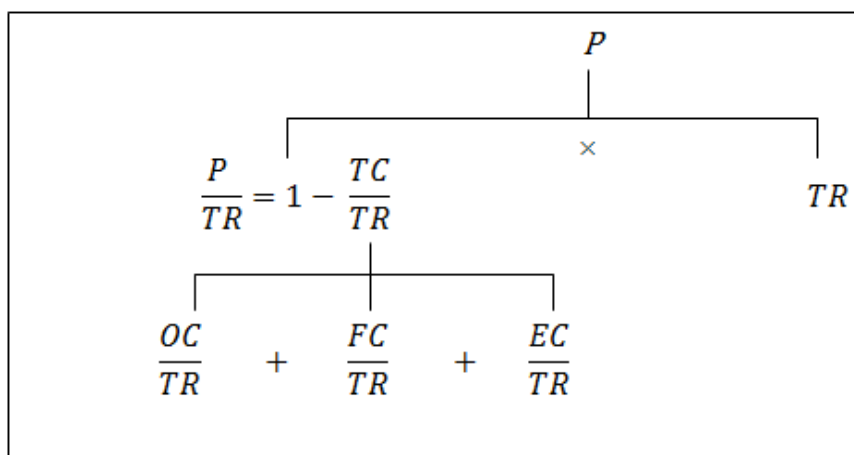
Schéma 3: DuPont analýza neboli rozklad rentability vlastního kapitálu

Zdroj: Kislingerová, 2010

Podoba pyramidy, jejíž vrchol tvoří zisk, je následující:

Schéma 4: Pyramidový rozklad zisku

Zdroj: Štěpánek, 1991

P = zisk (*Profit*),

EAT = zisk po zdanění (*Earning after Tax*),

TS = tržby (*Total Sales*)

TR = výnosy (*Total Revenues*),

A = aktiva (*Assets*),

E = vlastní kapitál (*Equity*),

OC = provozní náklady (*Operating Costs*),

FC = finanční náklady (*Financial Costs*),

EC = mimořádné náklady (*Extraordinary Costs*).

4.4. Přijatelné hodnoty rentabilit

Jako krajní přijatelné hodnota ukazatelů rentability slouží průměrná nezdaněná úroková míra (u), která je výsledkem podílu nákladových úroků a úročených dluhů. Ta roste s rostoucím rizikem připisovaným věřiteli úvěrům a půjčkám, poskytnutým danému podniku.

Hodnoty rentability vlastního kapitálu jsou uspokojivé, pokud přesahují průměrnou úrokovou míru, pokud ji hodnoty rentability nepřesahují, jsou neuspokojivé. Tato podmínka je odůvodněna tím, že investoři podstupují při vkladu kapitálu větší riziko než věřitelé při poskytnutí úvěru, a proto si zaslouhují alespoň takovou výnosnost vloženého kapitálu na úrovni nezdaněné úrokové míry (*Grünwald, 2009*).

Stejná podmínka platí i u rentability celkového kapitálu (nezdaněné):

$$\frac{ROE}{u} \geq 1 \text{ pro rentabilitu vlastního kapitálu}$$

a

$$\frac{ROA}{u} \geq 1 \text{ pro rentabilitu celkového kapitálu}$$

(*Grünwald, 2009*).

Při vyhodnocování ukazatelů rentability by měl být brán zřetel na zákon klesajících výnosů z rozsahu, kdy výnos z každé další vložené jednotky kapitálu bude nižší než z jednotky předcházející. Z toho vyplývá, že rentabilita kapitálově silnějších podniků musí být menší než u slabších podniků. Je ale na místě, aby podniky zbrzdily působení tohoto zákona.

Vypovídací schopnost ukazatelů rentability je také omezená, a to především v důsledku manipulovatelnosti s účetními výsledkem hospodaření (prostřednictvím účetních odpisů, účetních rezerv, zvolené metody oceňování zásob vlastní výroby apod.) a v důsledku historických nikoli tržních cen aktiv (*Marek, 2009*).

PRAKTICKÁ ČÁST

5. CÍL A METODIKA PRÁCE

Cílem této bakalářské práce je zhodnotit úlohu zisku v podniku, význam jeho měření v podnikové praxi a objasnění faktorů ovlivňujících jeho strukturu a velikost. Na podkladě účetních výkazů firmy Engel strojírenská spol. s r. o. analyzovat časový vývoj zisku prostřednictvím vývoje poměrových ukazatelů z něj zkonstruovaných a identifikovat faktory, které pozitivně a negativně ovlivňují jeho změnu.

Teoretická část bakalářské práce se zabývá pojmem zisk, jeho kategoriemi, zdroji, ze kterých je možné o něm čerpat informace, faktory ovlivňujícími jeho velikost a možnými způsoby, jak jej zvýšit. Dále pojednává o nejběžnějších ukazatelích rentability, jejich pyramidovém rozkladu a způsobu zjišťování jejich přijatelných hodnot.

V úvodu praktické části je popsána charakteristika zvoleného podniku, Engel strojírenská spol. s r. o., a následně je analyzován zisk podniku za období let 2010 – 2014 na základě vybraných položek z účetních výkazů – výkazu zisku a ztráty a rozvahy, jež jsou vypsány v tabulce č. 2:

Tabulka 2: Přehled použitých absolutních ukazatelů

Název	Zkratka	Zdroj
Aktiva	A	R001
Vlastní kapitál	E	R068
Úročené dluhy	ÚD	R115
Výkony	VÝK	V04
Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb	TVVS	V05
Tržby z prodeje materiálu	TPM	V21
Ostatní provozní výnosy	OPV	V19 + V26
Celkové provozní výnosy	PV	V04 + V19 + V26
Výkonová spotřeba	VS	V08
Výrobní spotřeba	VýrS	V09
Služby	Sl	V10
Osobní náklady	OsN	V12
Odpisy	Odp	V18
Prodaný materiál	PM	V24
Ostatní provozní náklady	OPN	V17 + V22 + V25 + V27

Celkové provozní náklady	PN	$V09 + V10 + V12 + V17 + V18 + V22 + V25 + V27$
Provozní výsledek hospodaření	PVH	V30
Výnosové úroky	VÚ	V42
Celkové finanční výnosy	FV	$V39 + V42 + V44$
Nákladové úroky	NÚ	V43
Ostatní finanční náklady	OFN	$V40 + V45$
Celkové finanční náklady	FN	$V40 + V43 + V45$
Finanční výsledek hospodaření	FVH	V48
Celkové výnosy	TR	$V04 + V19 + V26 + V39 + V42 + V44$
Celkové náklady	TC	$V09 + V10 + V12 + V17 + V18 + V22 + V25 + V27 + V40 + V43 + V45$
Výsledek hospodaření za účetní období	EAT	V60
Výsledek hospodaření před zdaněním	EBT	V61

Pozn.: R = rozvaha, V = výkaz zisku a ztráty

Z výše uvedených absolutních ukazatelů byly zjišťovány poměrové ukazatele, jež jsou uvedeny v tabulce č. 3:

Tabulka 3: Přehled použitých vzorců

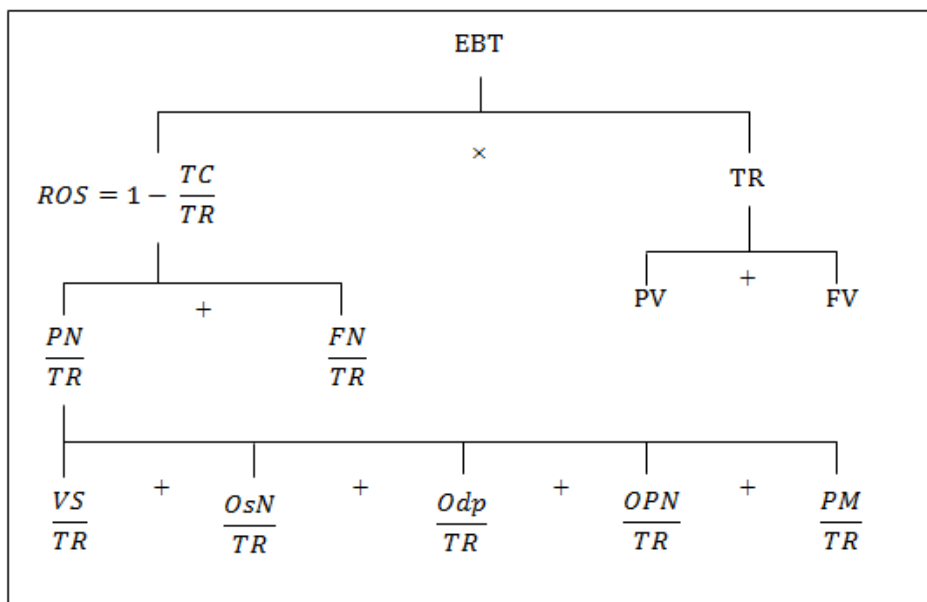
Název	Zkratka	Výpočet
Zisk před úroky a zdaněním	EBIT	$EBT + NÚ$
Průměrná nezdaněná úroková míra	Ú	$NÚ / ÚD$
Rentabilita aktiv	ROA	$EBIT / A$
Rentabilita aktiv po zdanění	ROA-AT	$[EAT + NÚ \cdot (1 - \text{sazba daně ze zisku})] / A$
Rentabilita vlastního kapitálu	ROE	EAT / E
Nákladovost	COS	TC / TR
Rentabilita tržeb	ROS	EBT / TR neboli $1 - COS$
Provozní nákladovost	PCOS	PN / TR
Finanční nákladovost	FCOS	FN / TR
Nákladovost výkonové spotřeby	VSCOS	VS / TR
Osobní nákladovost	OsNCOS	OsN / TR
Nákladovost odpisů	OdpCOS	Odp / TR
Nákladovost prodeje materiálu	PMCOS	PM / TR
Nákladovost ostatní provozních nákladů	OPNCOS	OPN / TR

Vybrané absolutní ukazatele jsou podrobeny horizontální analýze, kde jsou relativní změny jednotlivých položek počítány pomocí následujícího vzorce, kde X_{t+1} je běžné období a X_t je předchozí období:

$$\text{relativní změna} = \frac{X_{t+1} - X_t}{X_t} * 100$$

Ukazatele rentability jsou zhodnoceny z hlediska jejich vývoje a také jsou porovnány s průměrnými hodnotami ukazatelů rentability aktiv a vlastního kapitálu v odvětví (přesněji jsou porovnány s oddílem 28 – Výroba strojů a zařízení j. n. podle CZ-NACE).

Následující pyramidový rozklad zisku slouží k nalezení analytických ukazatelů a jejich vztahu k ukazateli syntetickému, tedy k zisku:

Vliv dílčích ukazatelů, mezi nimiž existuje multiplikativní vztah, je zkoumán prostřednictvím logaritmické metody, která vychází z indexů změn jednotlivých analytických ukazatelů a jejíž obecný vzorec pro dílčí ukazatele v multiplikativním vztahu je následující:

$$\Delta X_a = \frac{\log \left(\frac{a_1}{a_0} \right)}{\log \left(\frac{X_1}{X_0} \right)} \times \Delta X$$

Pro ukazatele v aditivním vztahu je použit tento vzorec:

$$\Delta X_a = \frac{a_1 - a_0}{X_1 - X_0} \times \Delta X$$

X_1, X_0 = hodnoty syntetického ukazatele za běžné a předchozí období,

a_1, a_0 = hodnoty analytického ukazatele za běžné a předchozí období.

Tato metoda je aplikována na roky 2012 a 2013. Je to z toho důvodu, že se podnikový zisk rok od roku zvyšoval, v roce 2012 byl nejvyšší (z analyzovaných let 2010 – 2014) a poté došlo k jeho postupnému snižování.

Na závěr je zhodnocena situace podniku a jsou navržena opatření, které by vedla ke zvýšení podnikového zisku.

6. CHARAKTERISTIKA (VÝVOJ) ZVOLENÉHO PODNIKU

Obchodní společnost:	ENGEL strojírenská spol. s r. o.
Právní forma:	společnost s ručením omezeným
Sídlo:	Českobudějovická 314, 382 41 Kaplice
Identifikační číslo:	62497219
Zápisu do obchodního rejstříku:	31. října 1994
Základní kapitál společnosti:	125.032.000 Kč ke dni 17. 5. 2013, splacen v plné výši
Hospodářský rok společnosti:	1. duben – 31. březen
Klasifikace podle CZ-NACE:	
Sekce C - 28.29 - Výroba ostatních strojů a zařízení pro všeobecné účely j. n.	

Obrázek 1: Logo společnosti Engel strojírenská spol. s r. o

Zdroj: www.svetprumyslu.cz

Společnost Engel strojírenská spol. s r. o. je součástí rakouské skupiny podniků Engel, která patří k celosvětově největším výrobcům vstříkovacích strojů na zpracování plastů. Tento závod se specializuje na výrobu elektrických skříňových rozvaděčů, plechových dílů, ocelových rámců, olejových nádrží, montáží dopravníkových pásů a sestav součástí strojů a je největším dodavatelem montážních závodů v Rakousku s podílem 26% na celkovém objemu dodávek (údaj z roku 2014).

V současné době zaměstnává 580 zaměstnanců a na Českokrumlovsku a Českobudějovicku se řadí k nejvýznamnějším zaměstnavatelům a k nejmodernějším závodům Jihočeského kraje (*www.svetprumyslu.cz, 2014*).

Společnost považuje za svůj hlavní obchodní cíl zvyšování kvality produktů a ziskovost celé společnosti. Zaměřuje se také na snižování nákladů, proto přesunuje činnosti s vyšším podílem ruční práce do lokalit s levnější pracovní silou, tedy do ČR.

Předmět podnikání:

- výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona
- výroba, instalace, opravy elektrických strojů a přístrojů, elektronických a telekomunikačních zařízení
- zámečnictví, nástrojařství.

Činnosti vymazané z obchodního rejstříku k 14. červenci 2014, ale vykonávané v analyzovaném období let 2010 – 2014:

- nákup zboží za účelem jeho dalšího prodeje
- zprostředkování obchodu a služeb,
- výroba, instalace a opravy elektrických strojů a přístrojů,
- výroba strojů a zařízení pro všeobecné účely,
- povrchové úpravy a svařování kovů a dalších materiálů,

Historie společnosti:

Firma Engel strojírenská spol. s r.o. byla založena dne 26. června 1995 za účelem úspory výrobních nákladů rakouského koncertu Engel. Jejím předchůdcem byla firma Hasch spol. s r. o., která v její prospěch převedla základní kapitál ve výši 100.000,- Kč. Původním předmětem podnikání byl nákup zboží za účelem dalšího prodeje. Jejím jediným společníkem a zároveň mateřskou společností je až do současnosti firma Engel Maschinenbau Gesellschaft m.b.H, jež se podílí na jejím základním kapitálu 100 %.

Společnost se od svého založení ocitla ve ztrátě. Zlom nastal na přelomu let 2002 a 2003, kdy byl zaznamenán znatelný růst tržeb, zisku a také došlo k výraznému růstu počtu zaměstnanců z 50 na 182 pracovníků (mezi lety 2003 – 2005) v důsledku investic směřujících k rozšiřování výrobních kapacit.

V roce 2007 si společnost pronajala pro své podnikatelské účely výrobní haly z důvodu rozšíření výroby o ocelové konstrukce. Vlivem toho došlo k navýšení počtu zaměstnanců, a to na 260 pracovníků. Na podzim následujícího roku byla dokončena výstavba nového výrobního závodu s výrobní plochou o rozloze 17 000 m².

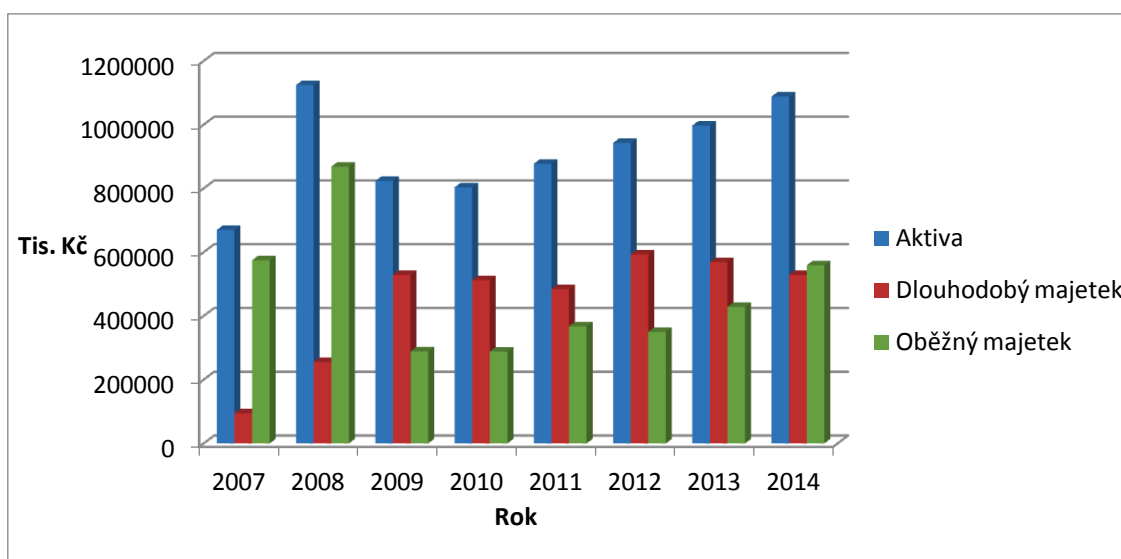
Světová hospodářská krize se bohužel nevyhnula ani této společnosti. Dopadem krize byl v roce 2008/2009 zaznamenán pokles odbytu výrobků o 50 % v porovnání s předchozím obchodním rokem, což vedlo k účetní ztrátě ve výši 265 mil. Kč. I přesto, že společnost zavedla úsporná opatření k eliminaci nesmírného dopadu hospodářské krize na zaměstnance, se bohužel v roce 2010 nevyhnula jejich propouštění.

Nadále však i v tomto období zůstala stabilním zaměstnavatelem. Od roku 2011 začal dopad hospodářské krize ustupovat a společnost opět zaznamenala nárůst zakázek a zisku.

V lednu 2010 jí byl po splnění podmínek pro certifikaci jakosti udělen certifikát ISO 9001: 2000.

Pro lepší představu o rozvoji společnosti byl vybrán širší časový horizont vývoje struktury aktiv, tedy období let 2007 – 2014, jenž je zobrazen grafem č. 1:

Graf 1: Vývoj struktury aktiv

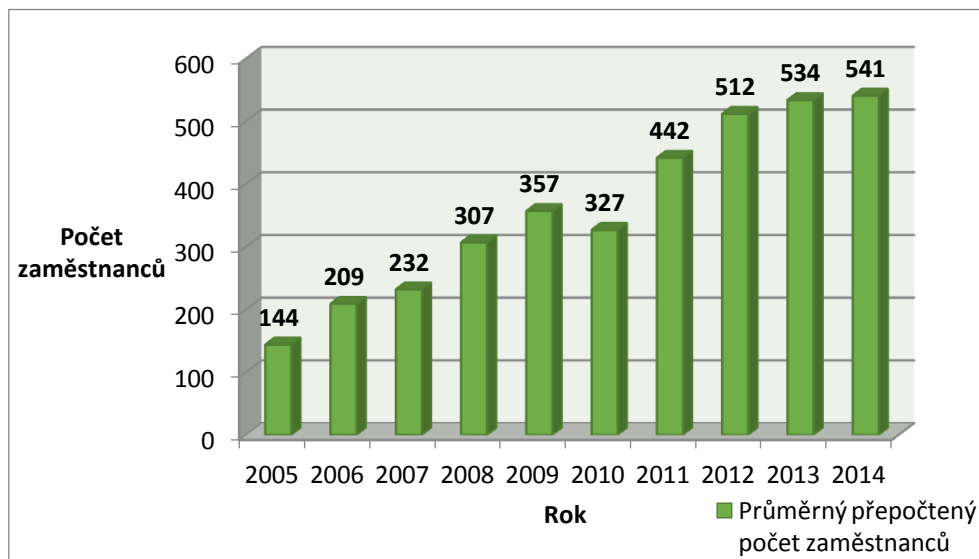

Zdroj: Rozvaha společnosti Engel strojírenská spol. s r. o., vlastní zpracování

Z grafu je patrné, jak výstavba výrobního závodu ovlivnila strukturu aktiv od roku 2009. Do té doby jejich převážnou většinu tvořil oběžný majetek. Nejvíce aktiv společnost vlastnila právě v roce 2008, jejich hodnota činila 1 124 402 tis. Kč, a byly tvořeny z 86 % oběžným majetkem, jejichž významnou položku zastupovaly peníze na účtech bank a odložená daňová pohledávka. O rok později, tedy v roce 2009, se ale hodnota aktiv snížila o 27 %. Ve srovnání s rokem 2008 se ale výrazně zvýšil podíl dlouhodobého majetku, a to o 107 %, a oběžný majetek zaznamenal enormní pokles (o 67 %). Tento pokles byl způsoben především úbytkem dlouhodobých pohledávek a také výrazným poklesem dostupných peněžních prostředků uložených na účtech bank (došlo ke snížení o 412 081 tis. Kč) v důsledku rozsáhlých investic do dlouhodobého majetku (již zmíněná výstavba závodu a pořízení dlouhodobého movitého majetku). Společnost v roce 2012 poskytla dlouhodobou půjčku, která významně navýšila hodnotu dlouhodobého finančního majetku.

Z hlediska vývoje počtu zaměstnanců se společnost rozvíjela velkým tempem. Tento fakt je zachycen na následujícím grafu č. 2, který zobrazuje vývoj průměrného přepočteného počtu zaměstnanců za období let 2005 - 2014:

Graf 2: Vývoj průměrného přepočteného počtu zaměstnanců

Zdroj: Účetní závěrky společnosti Engel strojírenská spol. s r. o., vlastní zpracování

Počet zaměstnanců od roku 2005 neustále stoupal a v porovnání s rokem 2014 vzrostl o 397 pracovníků. Mezi lety 2009 a 2010 byl ale v důsledku dopadu hospodářské krize a následnému propouštění zaznamenán jejich pokles (o 30 pracovníků).

7. VÝVOJ STRUKTURY PODNIKOVÉHO ZISKU RESP. RENTABILITY PODNIKU

Podrobný přehled o struktuře zisku a jeho meziročním vývoji společnost získává z přílohy výroční zprávy – z výkazu zisku a ztráty. Tato kapitola se zabývá jak horizontální analýzou (viz kapitola 7.1), která je zaměřena na vývoj vybraných položek výkazu zisku a ztráty v čase, tak také analýzou vertikální (viz kapitola 7.2), která zisk poměruje s tržbami (které jsou v analýze vyjádřeny jako suma celkových výnosů), nebo také s vybranými položkami rozvahy, s aktivy a vlastním kapitálem.

7.1. Vývoj absolutních ukazatelů výkazu zisku a ztráty

Výstupem horizontální analýzy je vyčíslení relativních změn vybraných ukazatelů. Jejich absolutní hodnoty z let 2010 - 2014 jsou zachyceny v tabulce č. 4:

Tabulka 4: Vybrané položky z výkazů zisku a ztráty z let 2010 - 2014

Položka výkazu zisku a ztráty (v tis. Kč)	2010	2011	2012	2013	2014
Výkony	918 491	1 552 390	1 814 368	1 925 990	1 970 459
z toho tržby za prodej vlastních výrobků a služeb	919 875	1 533 222	1 810 399	1 933 315	1 968 523
Ostatní provozní výnosy z toho tržby z prodeje materiálu	30 062	56 369	154 859	72 118	92 862
	12 435	52 952	99 810	69 579	87 954
Celkové provozní výnosy	948 553	1 608 759	1 969 227	1 998 108	2 063 321
Provozní náklady:					
Výrobní spotřeba	649 462	1 105 590	1 318 760	1 402 632	1 445 944
Osobní náklady	129 078	188 461	226 785	253 568	263 965
Odpisy	45 018	51 737	50 069	50 899	50 248
Služby	102 097	108 410	122 649	125 501	141 291
Ostatní provozní náklady z toho prodaný materiál	44 318	80 807	124 049	59 611	105 441
	12 760	35 421	73 880	48 856	62 761
Celkové provozní náklady	969 973	1 535 005	1 842 312	1 892 211	2 006 889
<i>Provozní výsledek hospodaření</i>	- 21 420	73 754	126 915	105 897	56 432
Celkové finanční výnosy z toho výnosové úroky	72 128	30 867	26 021	50 356	73 624
	53	83	1374	2 971	2 692
Nákladové úroky	14 368	12 954	10 414	8 925	8 038
Ostatní finanční náklady	30 792	22 094	14 738	48 841	60 190
Celkové finanční náklady	45 160	35 048	25 152	57 766	68 228

<i>Finanční výsledek hospodaření</i>	26 968	- 4 181	869	- 7 410	5 396
<i>Výsledek hospodaření za účetní období</i>	12 210	71 396	123 669	97 332	68 799
<i>Výsledek hospodaření před zdaněním</i>	5 548	69 573	127 784	98 487	61 828

Zdroj: Výkazy zisku a ztráty společnosti Engel strojírenská spol. s r. o., vlastní výpočty

Následující tabulka (Tabulka 5) již zobrazuje horizontální analýzu položek z výkazů zisku a ztráty, jejíž hodnoty jsou vyjádřeny relativními přírůstky, resp. úbytky:

Tabulka 5: Horizontální analýza výkazů zisku a ztráty (v %)

Položka výkazu zisku a ztráty (v tis. Kč)	2011/2010	2012/2011	2013/2012	2014/2013
Výkony	69,02	16,88	6,15	2,31
z toho tržby za prodej vlastních výrobků a služeb	66,68	18,08	6,79	1,82
Ostatní provozní výnosy z toho tržby z prodeje materiálu	87,51	174,72	- 53,43	28,76
Celkové provozní výnosy	325,83	88,49	- 30,29	26,41
Celkové provozní výnosy	69,60	22,41	1,47	3,26
Provozní náklady:				
Výrobní spotřeba	70,23	19,28	6,36	3,09
Osobní náklady	46,01	20,34	11,81	4,10
Odpisy	14,93	- 3,22	1,66	- 1,28
Služby	6,18	13,13	2,33	12,58
Ostatní provozní náklady z toho prodaný materiál	82,34	53,51	-51,95	76,88
z toho prodaný materiál	177,59	108,58	-33,87	28,46
Celkové provozní náklady	58,25	20,02	2,71	6,06
<i>Provozní výsledek hospodaření</i>	×	72,08	- 16,56	- 46,71
Celkové finanční výnosy z toho výnosové úroky	- 57,21	- 15,70	93,52	46,21
z toho výnosové úroky	56,60	1 555,42	116,23	- 9,39
Nákladové úroky	- 9,84	- 19,61	-14,30	- 9,94
Ostatní finanční náklady	- 28,25	- 33,29	231,40	23,24
Celkové finanční náklady	- 22,39	- 28,34	129,67	18,11
<i>Finanční výsledek hospodaření</i>	×	×	×	×
<i>Výsledek hospodaření za účetní období</i>	484,73	73,22	- 21,30	- 29,32
<i>Výsledek hospodaření před zdaněním</i>	1 154,02	83,69	- 22,93	- 37,22

Zdroj: Vlastní výpočty

Pozn.: Při výpočtech relativních změn u položky finanční výsledek hospodaření došlo ke zkreslení informací, způsobeném záporným finančním výsledkem hospodaření v roce 2011 a 2013. Při dosazení do vzorce vznikl nelogický výsledek, proto jsou tato místa v tabulce vyplněna „×“.

Porovnání let 2010 a 2011

Rok 2010 byl pro společnost rokem, kdy se začala vzpamatovávat z hospodářské krize. Je až překvapující, že již v roce následujícím, tedy v roce 2011, její nezdaněný zisk (neboli výsledek hospodaření před zdaněním) natolik vzrostl, resp. o 1 154 %.

Největší, téměř 97%, podíl provozních výnosů tvoří výkony. Ty zaznamenaly v meziročním srovnání růst o částku 633 899 tis. Kč. Společnost se zabývá především výrobou strojů, proto výkony nejvíce ovlivňují tržby za prodej vlastních výrobků a služeb. U nich došlo k progresi o 67 %. Významnou položku ostatních provozních výnosů a nákladů tvoří položky tržby z prodeje materiálu a prodaný materiál, které zaznamenaly vysoký meziroční růst. Výsledek této činnosti proto pozitivně ovlivnil provozní výsledek hospodaření.

Na výši provozních nákladů má největší podíl výrobní spotřeba, která vzrostla o 456 128 tis. Kč. Z růstu osobních nákladů (o 59 383 tis. Kč) je evidentní, že v roce 2011 společnost přijala novou pracovní sílu, resp. průměrný přepočtený počet zaměstnanců se zvýšil o 115 pracovníků (viz Graf 2). V důsledku 58% zvýšení provozních nákladů a 70% zvýšení provozních výnosů vzrostl provozní výsledek hospodaření o 95 174 tis. Kč.

U finančního výsledku hospodaření došlo k velkému meziročnímu poklesu o 31 149 tis. Kč. Tato skutečnost byla zapříčiněna tím, že u finančních nákladů došlo k výraznému, 120%, růstu u položky nákladů z přecenění cenných papírů a derivátů (řádek 40 ve výkazu zisku a ztráty) a na straně finančních výnosů zase poklesly výnosy z přecenění cenných papírů a derivátů (řádek 39 ve výkazu zisku a ztráty) o 83 %. Ve výsledku díky více jak polovičnímu poklesu finančních výnosů došlo k finanční ztrátě.

Porovnání let 2011 a 2012

Zisk před zdaněním zaznamenal viditelný progres o 58 211 tis. Kč. Bylo to způsobeno zlepšením jak provozního, tak finančního výsledku hospodaření, u kterého byl oproti roku 2011 vykázán zisk.

Ze všech výnosů zaznamenaly největší růst ostatní provozní výnosy, jejichž drtivou většinu tvoří položka tržeb z prodeje materiálu, která vzrostla o 46 858 tis. Kč. Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb vzrostly o 18 %, což vedlo k 16% růstu výkonů.

V nákladech zaznamenala 19% nárůst položka výrobní spotřeby. Výrazný růst zaznamenaly i osobní náklady (o 20 %) z důvodu navýšení počtu zaměstnanců, jenž vzrostl o 70 pracovníků. Náklady na prodej materiálu vzrostly o 38 459 tis. Kč a ostatní provozní výnosy se tak zvýšily o 54 %. Ve výsledku se provozní výsledek hospodaření zlepšil o 72 % ve srovnání s rokem 2011.

Finanční náklady zaznamenaly vyšší pokles než finanční výnosy, a proto se oproti roku 2011 finanční výsledek hospodaření zvýšil o 5 050 tis. Kč. Za zmírnění poklesu finančních výnosů stojí zvýšení výnosů z přecenění cenných papírů a derivátů o 10 900 tis. Kč.

Porovnání let 2012 a 2013

V roce 2013 došlo náhle k poklesu nezdaněného zisku o částku 29 297 tis. Kč. Toto způsobil pokles finančního výsledku hospodaření o 8 279 tis. Kč a byla tak vykázána ztráta ve výši 7 410 tis. Kč. Provozní výsledek hospodaření také zaznamenal slabé snížení, a to o 17 %.

Tržby z prodeje vlastních výrobků a služeb vzrostly o 122 916 tis. Kč, což mělo za následek 6% růst výkonů. Negativně ale provozní výnosy ovlivnil 30% pokles tržeb za prodej materiálu. Společnost opět navýšila počet svých zaměstnanců a tím se zvýšily její osobní náklady o 26 783 tis. Kč. Za zvýšením nákladů také stojí mírný růst výrobní spotřeby, která ale tvoří víc jak 70 % provozních nákladů. V důsledku vyššího počtu zaměstnanců došlo k jejímu zvýšení o 6 %. Za 34% poklesem nákladů na prodaný materiál stojí již zmíněný pokles tržeb z prodeje materiálu. Ostatní provozní náklady tak poklesly o 52 %. Celkové provozní výnosy ve výsledku vzrostly pouze o 1,5 %, ale celkové provozní náklady o 2,7 %, což vedlo ke snížení provozního výsledku hospodaření o téměř 17 %.

Finančních operace společnosti přinesly 130% nárůst u finančních nákladů v důsledku zvýšení nákladů z přecenění cenných papírů a derivátů o 18 546 tis. Kč a ostatních finančních nákladů o 15 557 tis. Kč. Finanční výnosy ovlivnil pokles výnosů z přecenění cenných papírů a derivátů a vzrostly tak pouze o 94 % čímž došlo k finanční ztrátě.

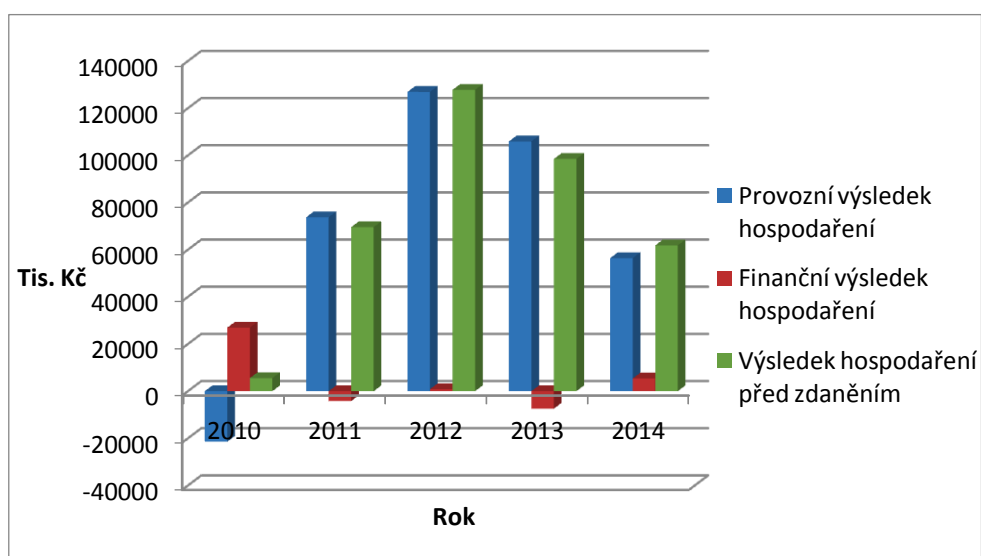
Porovnání let 2013 a 2014

V roce 2014 společnost zaznamenala opětovný pokles zisku. U jeho nezdaněné podoby došlo ke změně o 37 % i přesto, že si společnost u výsledku hospodaření z finančních operací značně polepšila, o 12 806 tis. Kč. Zvýšení finančních výnosů o 46 % bylo zapříčiněno růstem výnosů z přecenění cenných papírů a derivátů (o 5 464 tis. Kč) a ostatních finančních výnosů, jež se zvýšily o 18 083 tis. Kč.

Na druhou stranu se ale zvýšily provozní náklady společnosti o 6 % a provozní výnosy pouze o 3 %, což ve výsledku značně ovlivnilo provozní výsledek hospodaření, který se snížil o 49 465 tis. Kč. Za tímto růstem provozních nákladů stojí 3% nárůst výrobní spotřeby. Náklady na prodaný materiál se sice zvýšil o 29 %, ale u rozdílu mezi tržbami z prodeje materiálu a náklady na prodaný materiál došlo ke zvýšení o 4 470 tis. Kč.

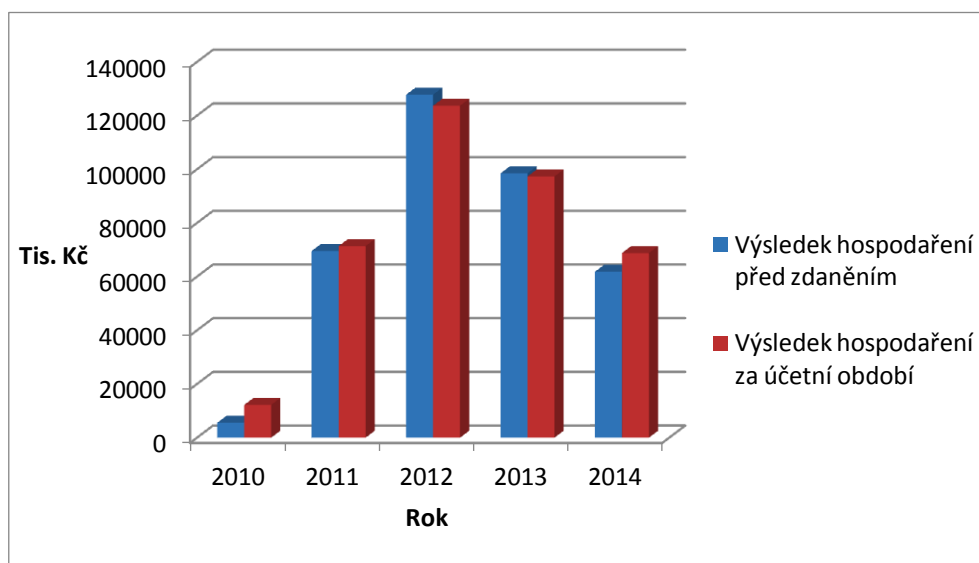
V grafu č. 3 je znázorněn vývoj dílčích kategorií výsledku hospodaření, jež byly popsány v meziročních srovnáních (viz výše):

Graf 3: Vývoj dílčích kategorií zisku

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf 4: Vliv daňového zatížení na výsledek hospodaření

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf č. 4 zachycuje vliv daňového zatížení na výsledek hospodaření. Společnost uplatnila v každém sledovaném roce odloženou daň, která odráží daňový dopad rozdílů mezi stavem vykázaným v účetnictví a způsobem stanovení základu daně z příjmů. Ta výrazně ovlivnila výsledek hospodaření za účetní období. Suma odložené a splatné daně byla kromě roku 2012 a 2013 záporná (vznikla daňová pohledávka) a o tuto částku byl výsledek hospodaření za účetní období navýšen.

7.2. Vývoj ukazatelů rentability aktiv a rentability vlastního kapitálu

Pro vyhodnocení efektivnosti podnikatelské činnosti a schopnosti zhodnotit vložené prostředky slouží poměrové ukazatele rentability, jejichž sestavování se stává součástí především dlouhodobých rozhodovacích procesů.

V následující tabulce (Tabulka 6) jsou vyčísleny absolutní ukazatele za období let 2010 – 2014 potřebné pro sestavení ukazatelů rentability:

Tabulka 6: Další absolutní ukazatele potřebné pro sestavení ukazatelů rentability

Absolutní ukazatel (v tis. Kč)	2010	2011	2012	2013	2014
Aktiva	803 355	877 343	942 628	997 350	1 088 224
Vlastní kapitál	261 206	332 602	456 291	553 623	602 203
Zisk před úroky a zdaněním	19 916	82 527	138 198	107 412	69 866
Úročené dluhy	307 653	265 480	236 060	212 898	192 081

Zdroj: Rozvaha a výkaz zisku a ztráty společnosti Engel strojírenská spol. s r. o., vlastní výpočty

V tabulce č. 7 jsou zaznamenány výsledky výpočtů poměrových ukazatelů rentability aktiv, rentability aktiv po zdanění (je zohledněna 19% sazba daně z příjmů právnických osob) a rentability vlastního kapitálu v jednotlivých letech:

Tabulka 7: Vývoj rentability aktiv, rentability aktiv po zdanění a rentability aktiv vlastního kapitálu

Ukazatel (v %)	2010	2011	2012	2013	2014
ROE	4,68	21,47	27,10	17,58	11,43
ROA	2,48	9,41	14,66	10,77	6,42
ROA-AT	2,97	9,33	14,02	10,48	6,92

Zdroj: Vlastní výpočty

Z vývoje ukazatelů rentability je viditelný dopad hospodářské krize na společnost v roce 2010. Od tohoto roku se ale začalo společnosti dařit a v roce 2012 se rentabilita vlastního kapitálu vyšplhala až na hodnotu 27,1 % a rentabilita aktiv na 14,7 %. Od tohoto roku ale začaly hodnoty mírně klesat z důvodu poklesu zisku, ale neustále narůstajícího vlastního kapitálu a celkových aktiv.

Čistá podoba ukazatele rentability aktiv vyjadřuje předpoklad, že by se celkový kapitál skládal pouze z vlastních zdrojů. Hodnoty rentability aktiv po zdanění se nepatrně liší od podoby hrubé. V roce 2010 a 2014 byly o 0,5 % vyšší. Bylo to způsobené sumou čistého zisku a zdaněných úroků, která byla vyšší než zisk před úroky a zdaněním, jež byl použit u hrubé rentability aktiv. Vliv na tuto skutečnost také měla odložená daň, která navýšila zisk před zdaněním.

7.2.1. Srovnání hodnot ukazatelů rentability s průměrnou nezdaněnou úrokovou mírou

Použití cizího kapitálu napomáhá zvyšování výnosnosti podniku. To platí ale do chvíle, kdy se výnosnost vyrovná průměrné nezdaněné úrokové míře (viz Tabulka 8), jež je výsledkem podílu nákladových úroků a úročených dluhů:

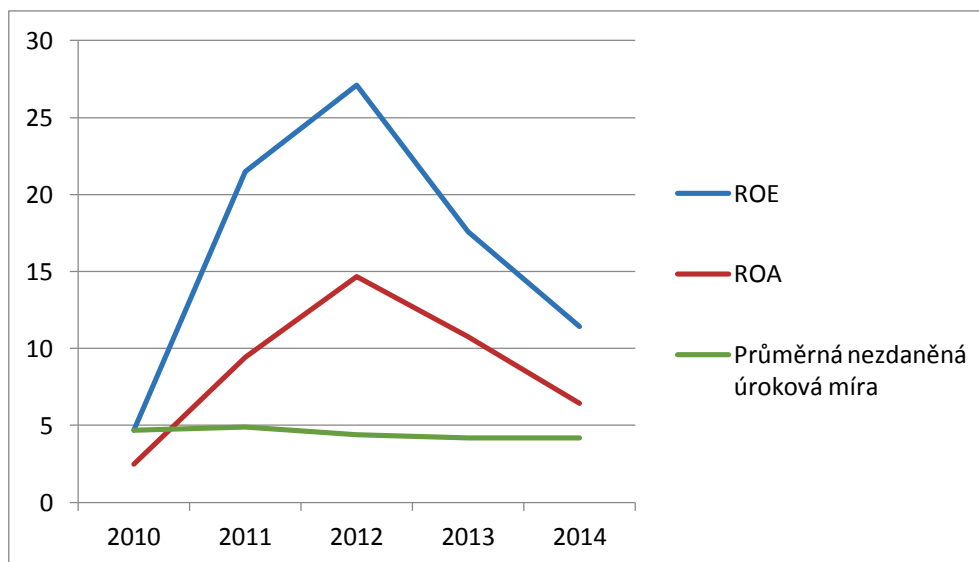
Tabulka 8: Vývoj průměrná nezdaněné úrokové míry

Ukazatel (v %)	2010	2011	2012	2013	2014
Průměrná nezdaněná úroková míra	4,670	4,880	4,412	4,192	4,185

Zdroj: Vlastní výpočty

Z vývoje průměrné nezdaněné úrokové míry je patrné, že výše nákladových úroků ku hodnotě úročených je v průběhu let poměrně neměnná. Do roku 2011 vzrostla o 0,21 procentních bodů a od tohoto roku klesá, což svědčí o klesajících úrocích vzhledem k výši dluhů.

Graf 5: Vývoj ROA, ROE a průměrné nezdaněné úrokové míry

Zdroj: Vlastní zpracování

Z grafu č. 5 vyplývá, že kromě roku 2010 je použití cizích zdrojů pro podnik výhodné. V roce 2010 se ale rentabilita aktiv (ROA) nacházela pod průměrnou nezdaněnou úrokovou mírou. Z toho vyplývá, že nutnost placení úroků vedla ke zvýšení nákladů a tím pádem ke snížení zisku. Hodnota rentability aktiv proto byla pouze 2,5 %. Rentabilita vlastní kapitálu se v tomto roce vyrovnala úrokové míře a dá se říct, že vlastní kapitál společnosti „vydělal“ alespoň to, co zaplatil na úrocích.

7.2.2. Srovnání hodnot ukazatelů rentability s průměrem v odvětví

Hodnoty ukazatelů rentability aktiv a rentability vlastního kapitálu společnosti jsou v tabulce č. 9 porovnány s průměrnými hodnotami těchto ukazatelů ve zpracovatelském průmyslu, aby bylo možné posoudit finanční situaci podniku objektivněji:

Tabulka 9: Porovnání ukazatelů rentability podniku s průměrem v odvětví

Ukazatel (v %)	2010		2011		2012		2013		2014	
	P	Prům.	P	Prům.	P	Prům.	P	Prům.	P	Prům.
ROE	4,68	10,08	21,47	11,85	27,10	12,84	17,58	22,63	11,43	9,40
ROA	2,48	6,79	9,41	7,33	14,66	8,07	10,77	15,51	6,42	7,87

Zdroj: www.mpo.cz, vlastní výpočty

Pozn.: P = hodnota poměrových ukazatelů podniku,

Prům. = průměrná hodnota poměrových ukazatelů v odvětví.

Z porovnání hodnot ukazatelů rentability s průměrem v odvětví v roce 2010 je zřejmé, jak hospodářská krize poznamenala společnost. Hodnoty ukazatelů byly výrazně pod průměrem, rentabilita aktiv o 4,3 procentních bodů a rentabilita vlastního kapitálu dokonce o 5,4 procentních bodů. Dále je patrné, že neúspěšnějším obdobím pro společnost byly roky 2011 a 2012, kdy se její výnosnost pohybovala nad průměrnými hodnotami. Byť se následující roky hodnoty nacházely pod průměrem, v roce 2014 se mírně nad průměrem nacházela alespoň rentabilita vlastního kapitálu, což je ale pozitivní zpráva pro vlastníky společnosti, pro které je výnosnost vlastního kapitálu důležitá.

7.2.3. Vývoj ukazatele rentability tržeb a nákladovosti

Ukazatele rentabilita tržeb (nebo také rentabilita výnosů) a nákladovost spolu úzce souvisejí, resp. tvoří doplňkový ukazatel jeden druhému. Je důležité jim věnovat dostatečnou pozornost především proto, že pokud bude nákladovost příliš vysoká, nepříznivě ovlivní výsledek hospodaření, což také působí na vývoj rentability aktiv.

Pro výpočet těchto ukazatelů je použit zisk před zdaněním neboli *EBT* (viz Tabulka 4) a celkové náklady a výnosy, které se neustále zvyšují a během pěti sledovaných let došlo cca k jejich zdvojnásobení, což je zřejmé z tabulky č. 10:

Tabulka 10: Vývoj celkových nákladů a celkových výnosů

Absolutní ukazatel (v tis. Kč)	2010	2011	2012	2013	2014
Celkové výnosy	1 020 681	1 639 626	1 995 248	2 048 464	2 136 945
Celkové náklady	1 015 133	1 570 053	1 867 464	1 949 977	2 075 117

Zdroj: Vlastní výpočty

Po poměření zisku před zdaněním s celkovými výnosy (pro rentabilitu tržeb) a celkových nákladů s celkovými výnosy (pro nákladovost) byly zjištěny hodnoty, zaznamenané v tabulce č. 11:

Tabulka 11: Vývoj rentability tržeb a nákladovosti

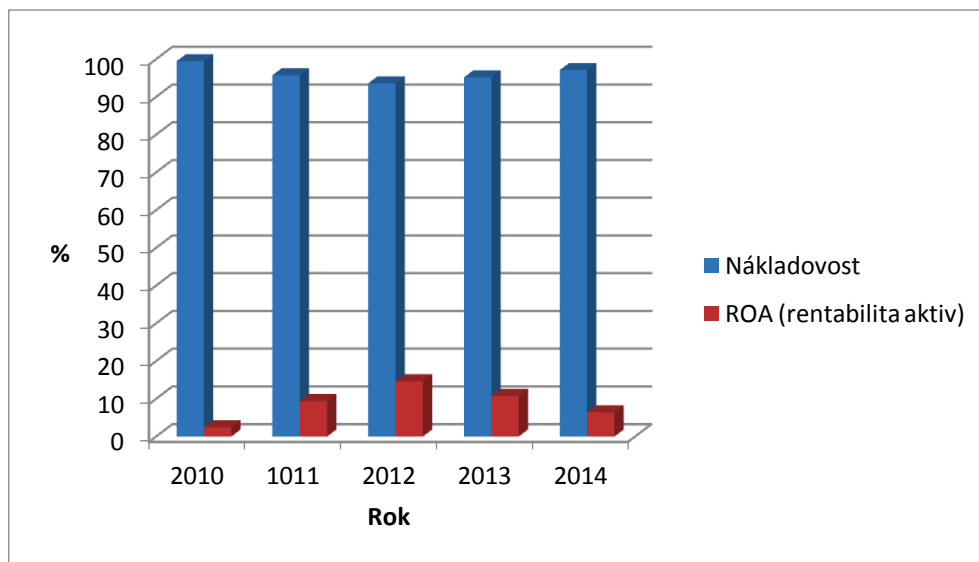
Ukazatel (v %)	2010	2011	2012	2013	2014
Rentabilita tržeb	0,54	4,24	6,40	4,81	2,89
Nákladovost	99,46	95,76	93,60	95,19	97,11

Zdroj: Vlastní výpočty

Z hodnot ukazatele nákladovosti je patrné, že na získání daného objemu výnosů musí společnost vynaložit velké množství prostředků. Ta se nedostala pod úroveň 93 % a to ani v nejproduktivnějším roce, čímž byl rok 2012, kdy byl vykázán nejvyšší zisk za sledované období. Nejvyšší nákladovost byla naměřena v roce 2010, kdy byla na úrovni 99,5 %. Tento rok byl pro společnost prvním ziskovým rokem po hospodářské krizi. Od tohoto roku se začala její situace zlepšovat a nákladovost klesala až na hodnotu 93,6 %, kterou vykázala v roce 2012. Pak opět došlo k jejímu nárůstu díky rychlejšímu tempu u růstu nákladů než u výnosů.

Jak nákladovosti ovlivňuje vývoj rentability aktiv, vykresluje následující graf č. 6:

Graf 6: Vliv vývoje nákladovosti na vývoj rentability aktiv

Zdroj: Vlastní zpracování

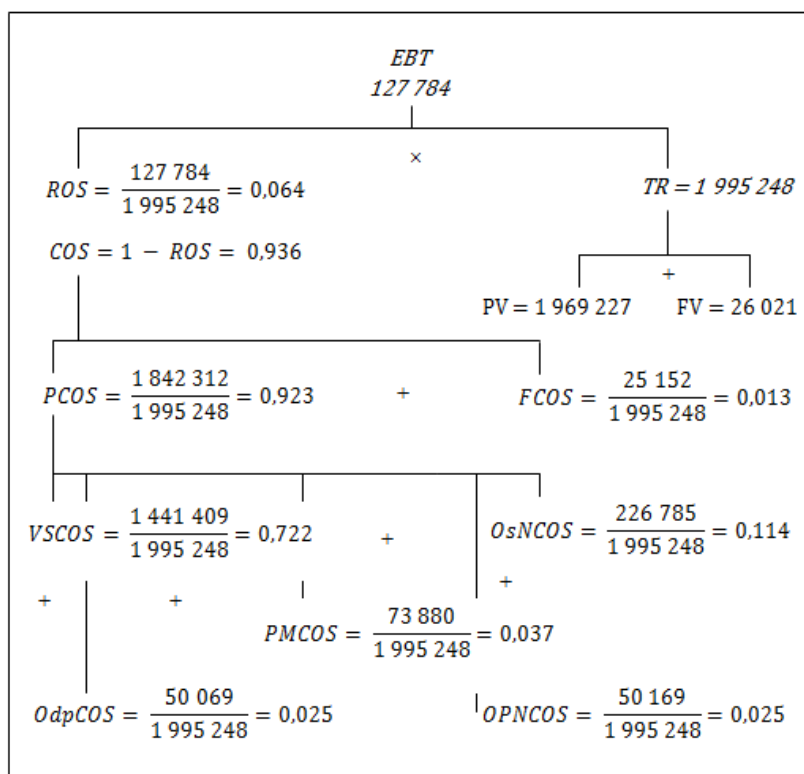
Z vývoje nákladovosti a rentability aktiv je viditelné, jak na sebe tyto veličiny působí. Když mezi lety 2010 a 2012 nákladovost klesala, rentabilita aktiv rostla. V roce 2012, který byl pro podnik nejúspěšnějším rokem, dosahovala rentabilita aktiv hodnoty 14,7 % při nákladovosti 93,6 %, naopak v roce 2010, kdy byla nákladovost nejvyšší (99,5 %), byla hodnota rentability aktiv pouze na 2,5 %.

8. ANALÝZA FAKTORŮ OVLIVŇUJÍCÍCH ZMĚNU ZISKU

Výši zisku ovlivňuje mnoho faktorů, jak ze strany nákladů, tak ze strany výnosů. Ke zjištění položek, které zisk nejvíce ovlivňují, je použita logaritmická metoda, vycházející z indexů změn jednotlivých analytických ukazatelů. Tato metoda je aplikována na roky 2012 a 2013.

Pyramidový rozklad zisku na následujícím schématu č. 5 znázorňuje analytické ukazatele a jejich konkrétní hodnoty za rok 2012, jež jsou podrobeny zkoumání prostřednictvím logaritmické metody:

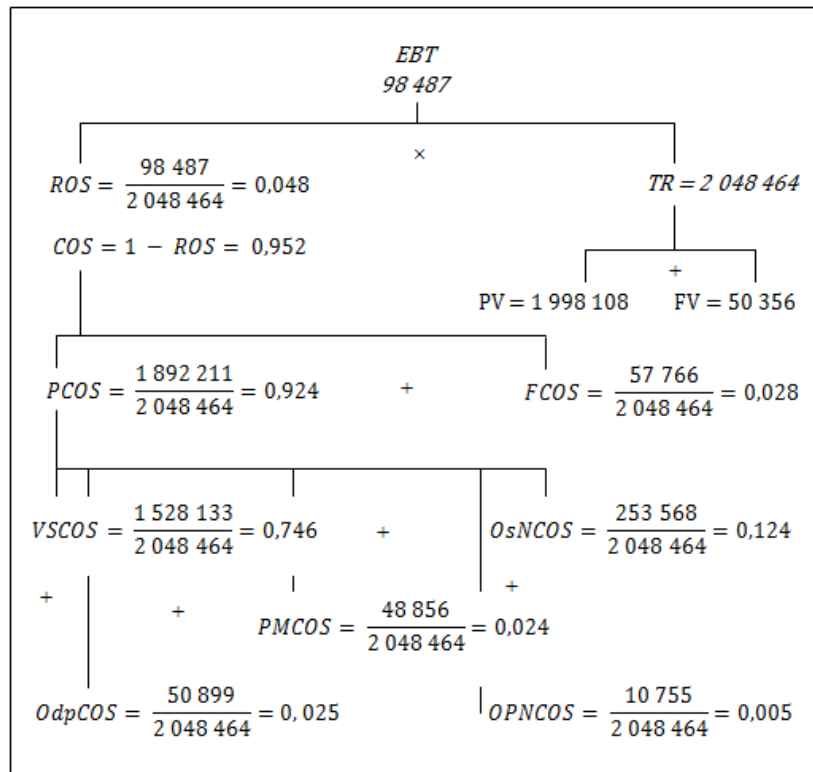
Schéma 5: Pyramidový rozklad zisku za rok 2012 (v tis. Kč)

Zdroj: Výkaz zisku a ztráty společnosti Engel strojírenská spol. s r. o., vlastní výpočty

Pyramidový rozklad zisku za rok 2013 se nachází na schématu č. 6:

Schéma 6: Pyramidový rozklad zisku za rok 2013 (v tis. Kč)

Zdroj: Výkaz zisku a ztráty společnosti Engel strojírenská spol. s r. o., vlastní výpočty

Výsledky získané logaritmickou metodou jsou zaznamenány v tabulce č. 12, kde jsou změny absolutních a poměrových ukazatelů a jejich vliv jsou vyjádřeny v absolutních a relativních změnách:

Tabulka 12: Změna objemu zisku v roce 2013 ve srovnání s rokem 2012 vlivem absolutních ukazatelů

Ukazatel	Změna ukazatele		Vliv ukazatele	
	Absolutní změna (v Kč)	Relativní změna (index)	Absolutní změna (v tis. Kč)	Relativní změna (index)
Zisk před zdaněním	- 29 297 000	0,771	-	-
Celkové výnosy	53 216 000	1,027	2 961	1,027
Provozní výnosy	28 881 000	1,015	1 607	1,015
Finanční výnosy	24 335 000	1,935	1 354	1,935
Rentabilita tržeb	- 0,0160	0,751	- 32 258	0,751
Provozní nákladovost	0,0004	1,0004	- 752	0,993
Nákladovost výkonové spotřeby	0,0236	1,032	- 47 645	0,655
Osobní nákladovost	0,0101	1,089	- 20 462	0,834

Nákladovost odpisů	- 0,0003	0,990	499	1,004
Nákladovost prodeje materiálu	- 0,0132	0,644	26 640	1,267
Nákladovost ostatních provozních nákladů	-0,0199	0,209	40 216	1,429
Finanční nákladovost	0,0156	2,237	- 31 506	0,756

Zdroj: Vlastní výpočty

Podnikový zisk před zdaněním mezi lety 2012 a 2013 poklesl o 23 %, tedy o 29 297 tis. Kč. Tuto změnu velmi negativně ovlivnila rentabilita tržeb, která způsobila snížení zisku o 32 258 tis. Kč, tedy o 25 %. Celkové výnosy, které se oproti roku 2012 zvýšily o 2,7 %, jen mírně pomohly zisku od takového poklesu, a to částkou 2 961 tis. Kč. I přesto, že finanční výnosy meziročně vzrostly o téměř 94 %, ovlivnily zvýšení zisku méně (o 1 354 tis. Kč) než výnosy provozní, které vzrostly pouze o 1,5 % a zvýšily zisk o 1 607 tis. Kč. Za nižším vlivem finančních výnosů ale stojí jejich velmi nízký podíl na celkových výnosech, který činí v průměru za roky 2012 a 2013 1,9 %.

Rentabilita tržeb není vhodný ukazatel k rozkladu, proto je transformována na ukazatel nákladovosti, z jejíž strany za snížením zisku nejvíce stojí finanční nákladovost, která zapříčinila pokles zisku o 31 506 tis. Kč. Finanční náklady totiž vzrostly o 0,0156 Kč na 1 Kč výnosů. Z provozní nákladovosti negativně zisk ovlivnila výkonová spotřeba (zapříčinila jeho pokles o 47 645 tis. Kč) a osobní nákladovost (způsobila pokles zisku o 17 %), pozitivně ho ovlivnily ostatní provozní náklady, které poklesly o 79 % a zisk tak vzrostl o 40 216 tis. Kč. Pokles nákladovosti prodeje materiálu (o 36 %) způsobil růst zisku o 26 640 tis. Kč. Hodnota nákladů z prodeje materiálu meziročně poklesla o 0,0132 Kč na 1 Kč výnosů. Nejméně zisk ovlivnila nákladovost odpisů. Ve výsledku provozní nákladovost způsobila snížení zisku o 752 tis. Kč, tedy o 0,7 %.

9. ZHODNOCENÍ SITUACE PODNIKU A NÁVRH DÍLČÍCH OPATŘENÍ VEDOUCÍCH KE ZVÝŠENÍ ZISKU

Jak rychle společnost pocítila dopad hospodářské krize, tak rychle dokázala svoji situaci stabilizovat, což vyplývá především ze zisku mezi lety 2010 a 2011, který se velmi výrazně zvýšil. Společnost pak zažila období svého největšího rozkvětu. Její zisk stoupal vysokým tempem až do roku 2012. Pak ale došlo mezi lety 2012 a 2013 k jeho snížení o 23 %. Tento pokles zapříčinila z nákladové větve především finanční nákladovost, kde výrazně vzrostly ostatní finanční náklady, jejichž součástí jsou také náklady z přecenění cenných papírů a derivátů, které k datu účetní závěrky společnost přeceňuje na reálnou hodnotu, a kurzové ztráty. Společnost se prostřednictvím derivátů zajišťuje proti měnovému riziku plynoucího z obchodování s mateřskou společností (byť je posuzuje jako deriváty k obchodování, nejsou určeny k obchodování na veřejném trhu), kam plyne většina její produkce. Obecně, pokud společnost obchoduje se zahraničím, tak by měla být dobře zajištěna proti výkyvům měnových kurzů. Pokud se chce společnost do budoucna vyhnout těmto vysokým nákladům z přecenění, bylo by dobré zvážit změnu způsobu zajištění proti kurzovým ztrátám.

Snížení zisku také výrazně ovlivnila výkonová spotřeba, do které se řadí spotřebovaný materiál, energie, opravy a udržování. Doporučila bych, aby podnik zhodnotil náklady na pořízení materiálu, zdali by nebylo výhodné změnit dodavatele, či s ním dohodnout výhodnější podmínky. Vzhledem k tomu, že stav zásob společnosti je enormní, musí být velmi vysoké i náklady na skladování. Proto bych společnost doporučila porovnání nákladů na skladování s náklady na pořízení a změnit tak svoji logistickou strategii.

Z poklesu hodnoty dlouhodobého majetku a nákladovosti odpisů a zvýšení osobní nákladovosti vyplývá, že společnost dává v posledních letech přednost lidské pracovní síle před investicemi do modernější technologie, bylo by proto dobré zvážit, zdali by bylo výhodné do budoucna investovat do koupě strojů a zvýšit tím úroveň automatizace.

Nákladovost společnosti od roku 2012 stoupá, proto bych společnosti doporučila, aby věnovala patřičnou pozornost vývoji nákladů a pokud možno udržení stejné hladiny nákladovosti a zamezit jejímu budoucímu růstu.

Společnost si k udržení provozního zisku pomáhala prodejem materiálu. Společnosti bych doporučila, aby tuto činnost nadále podporovala především z důvodu rostoucích zisků z této činnosti.

10. ZÁVĚR

V této bakalářské práci je zhodnocena struktura a vývoj zisku společnosti Engel strojírenská spol. s r. o. na základě dat získaných z účetních výkazů za období let 2010 – 2014. Prostřednictvím horizontální analýzy byl zhodnocen vývoj položek výkazu zisku a ztráty v čase a na základě toho bylo zjištěno, že mezi lety 2010 – 2012 podnikový zisk zaznamenal výrazný růst a v roce 2012 dosáhl nejvyšší hodnoty z analyzovaného období. I ze zhodnocení poměrových ukazatelů rentability vyplývá, že byl tento rok pro společnost tím nejvýnosnějším a hodnoty rentability výrazně předčily i průměr příslušného odvětví. Od tohoto nejuspěšnějšího obchodního roku ale začal zisk klesat. Příčinou toho byla narůstající nákladovost, kterou ovlivnila především finanční nákladovost a z provozní nákladovosti nákladovost výkonové spotřeby. Proto by se měla společnost zaměřit na kontrolu vývoje nákladů a alespoň zamezit jejich dalšímu růstu.

Z vývoje počtu zaměstnanců vyplývá upřednostňování lidské práce, která má ale negativní vliv na růst zisku. Společnost tím ale zamezuje růstu nezaměstnanosti ve svém okolí a je tak považována za nejvýznamnějšího a stabilního zaměstnavatele na Českobudějovicku a Českokrumlovsku.

Na závěr jsou navržena opatření vedoucí k růstu zisku. Za klíčové považují věnování pozornosti vývoji nákladů a zamezení tak budoucímu růstu nákladovosti, změnu logistické strategie, týkající se skladování a dodávání materiálu, který tvoří významnou položku oběžného majetku společnosti, a podporu prodeje materiálu, která pozitivně přispívá k růstu provozního výsledku hospodaření.

11. SUMMARY

Cílem této bakalářské práce bylo analyzovat časový vývoj a strukturu zisku společnosti Engel strojírenská spol. s r. o. Prostřednictvím finanční analýzy byly identifikovány faktory, které ovlivňují jeho velikost.

V teoretické části byl vysvětlen pojem zisk. Byly popsány jeho kategorie, zdroje informací o něm a způsoby, jak jej zvýšit. Dále byla tato část zaměřena na ukazatele rentability a jejich pyramidový rozklad. V praktické části byla nejprve představena vybraná společnost a následně byla analyzována struktura zisku podniku na základě vybraných položek z účetních výkazů – výkazu zisku a ztráty a rozvahy. Poté byl posuzován vývoj ukazatelů rentability mezi lety 2010 a 2014 a hodnoty těchto ukazatelů byly srovnány s průměrem v odvětví.

Pyramidový rozklad zisku na dílčí ukazatele a logaritmická metoda pomohly identifikovat faktory ovlivňující zisk a posoudit tak finanční situaci podniku. Po analýze byl zjištěn růst nákladovosti, které by měla společnost věnovat patřičnou pozornost.

Klíčová slova: zisk, rentabilita, finanční analýza, růst zisku

The aim of this bachelor paper was to analyse a profit development and its structure of the company Engel strojírenská, Ltd. in the course of time. The factors which influence its size were identified by using a financial analysis.

In the theoretical part, the term of profit was explained. Its categories, sources of information about them and ways of the profit increasing were described. Then this part was focused on the profitability ratios and their pyramidal decomposition. In the practical part, the selected company was introduced at first and then the profit structure was analysed on the base of the selected items of the financial statements – the balance sheet and the profit/loss account. The development of the profitability ratios was assessed between the years of 2010 and 2014 and compared with the industry average.

The pyramidal decomposition of the profit into the sub-indicators and the logarithmic method helped to identify the factors which influence the profit and assess the financial situation of the company. After the analysis, increasing of the total costs-sales ratio was identified and the company should pay attention to it.

Key words: profit, profitability, financial analysis, profit growth

12. PŘEHLED POUŽITÉ LITERATURY

1. GRÜNWARD, Rolf. *Finanční analýza a plánování podniku*. Vyd. 1. Praha: Ekopress, 2009, 318 s. ISBN 978-80-86929-26-2.
2. HOLEČKOVÁ, Jaroslava. *Finanční analýza firmy*. 1. vyd. Praha: ASPI, 2008, 208 s. ISBN 978-807-3573-928.
3. KISLINGEROVÁ, Eva. *Manažerské finance*. 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2010, xxxviii, 811 s. Beckova edice ekonomie. ISBN 978-80-7400-194-9.
4. KRUTINA Václav, Martina Novotná. *Ekonomika podniku: (cvičení)*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Ekonomická fakulta, 2009, 144 s. ISBN 978-807-3941-925.
5. MAREK, Petr. *Studijní průvodce financemi podniku*. 2. aktualiz. vyd. Praha: Ekopress, 2009, 634 s. ISBN 978-80-86929-49-1.
6. MARTINOVIČOVÁ, Dana, Miloš KONEČNÝ a Jan VAVŘINA. *Úvod do podnikové ekonomiky*. 1. vyd. Praha: Grada, 2014, 208 s. Expert (Grada). ISBN 978-802-4753-164.
7. PETERSON Drake, P., & Fabozzi, F. J. *Analysis of financial statements*. Third edition. Hoboken, N.J.[u.a.]: Wiley, 2012, 352 s. ISBN 11-182-9998-1.
8. POPESKO, Boris. *Moderní metody řízení nákladů: jak dosáhnout efektivního vynakládání nákladů a jejich snížení*. 1. vyd. Praha: Grada, 2009, 233 s. Prosperita firmy. ISBN 978-80-247-2974-9.
9. SLAVÍK, Jakub. *Finanční průvodce nefinančního manažera: jak se rychle zorientovat v podnikových a projektových financích*. 1. vyd. Praha: Grada, 2013, 175 s. ISBN 978-80-247-4593-0.

10. STŘELEČEK, František. *Analýza podnikatelské činnosti*. 1. vyd. Praha: Editpress, 1991, 61 s. ISBN 80-213-0098-1.
11. SYNEK, Miloslav a Eva KISLINGEROVÁ. *Podniková ekonomika*. 5., přeprac. a dopl. vyd. Praha: C.H. Beck, 2010, xxv, 445 s. Beckovy ekonomické učebnice. ISBN 978-80-7400-336-3.
12. SYNEK, Miloslav a Eva KISLINGEROVÁ. *Manažerská ekonomika*. 5., aktualiz. a dopl. vyd. Praha: Grada, 2011, 471 s. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-3494-1.
13. ŠOLJAKOVÁ, Libuše a Jana FIBÍROVÁ. *Reporting*. 3., rozš. a aktualiz. vyd. Praha: Grada, 2010, 221 s. Finance (Grada). ISBN 978-80-247-2759-2.
14. VOCHOZKA, Marek a Petr MULAČ. *Podniková ekonomika*. 1. vyd. Praha: Grada, 2012, 570 s. Finanční řízení. ISBN 978-80-247-4372-1.
15. KNOBLOCHOVÁ, Vladimíra a Martin DĚRGEL. *Rozpuštění rezervního fondu v s.r.o. a a.s.* In: portál.POHODA.cz [online]. 2014 [cit. 2015-02-06]. Dostupné z: <http://portal.pohoda.cz/zakon-a-pravo/finance-a-dane/rozpusteni-rezervniho-fondu-v-s-r-o-a-a-s/>.
16. MINISTERSTVO PRŮMYSLU A OBCHODU. *Finanční analýza podnikové sféry za rok 2010* [online]. 2015 [cit. 2015-04-10]. Dostupné z: <http://www.mpo.cz/hledani.html?searchtext=infa&lid=1&subcateg=1&pg=2>.
17. SVĚT PRŮMYSLU. *ENGEL strojírenská spol. s r. o. – Nejmodernější technika z Kaplice* [online]. 2015 [cit. 2015-03-31]. Dostupné z: <http://www.svetprumyslu.cz/engel-strojirenska-spol-r-nejmodernejsi-technika-kaplice/>.
18. OBCHODNÍ REJSTŘÍK. *Sbírka listin společnosti Engel strojírenská spol. s r. o.* [online]. 2015 [cit. 2015-02-31]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl-firma?subjektId=434444>.

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Výkaz zisku a ztráty

Tabulka 2: Přehled použitých absolutních ukazatelů

Tabulka 3: Přehled použitých vzorců

Tabulka 4: Vybrané položky z výkazů zisku a ztráty z let 2010 - 2014

Tabulka 5: Horizontální analýza výkazů zisku a ztráty (v %)

Tabulka 6: Další absolutní ukazatele potřebné pro sestavení ukazatelů rentability

Tabulka 7: Vývoj rentability aktiv, rentability aktiv po zdanění a rentability aktiv vlastního kapitálu

Tabulka 8: Vývoj průměrná nezdaněné úrokové míry

Tabulka 9: Porovnání ukazatelů rentability podniku s průměrem v odvětví

Tabulka 10: Vývoj celkových nákladů a celkových výnosů

Tabulka 11: Vývoj rentability tržeb a nákladovosti

Tabulka 12: Změna objemu zisku v roce 2013 ve srovnání s rokem 2012 vlivem absolutních ukazatelů

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1: Vývoj struktury aktiv

Graf 2: Vývoj průměrného přepočteného počtu zaměstnanců

Graf 3: Vývoj dílčích kategorií zisku

Graf 4: Vliv daňového zatížení na výsledek hospodaření

Graf 5: Vývoj ROA, ROE a průměrné nezdáněné úrokové míry

Graf 6: Vliv vývoje nákladovosti na vývoj rentability aktiv

SEZNAM SCHÉMAT A OBRÁZKŮ

Schéma 1: Kategorie zisku

Schéma 2: Rozvaha (znázornění polohy zisku v rozvaze)

Schéma 3: DuPont analýza neboli rozklad rentability vlastního kapitálu

Schéma 4: Pyramidový rozklad zisku

Schéma 5: Pyramidový rozklad zisku za rok 2012 (v tis. Kč)

Schéma 6: Pyramidový rozklad zisku za rok 2013 (v tis. Kč)

Obrázek 1: Logo společnosti Engel strojírenská spol. s r. o

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha 1: Rozvaha v plném rozsahu k 31. 3. 2013

Příloha 2: Výkaz zisku a ztráty v plném rozsahu za účetní období 2012/2013

Příloha 1: Rozvaha v plném rozsahu k 31. 3. 2013

ROZVAHA v plném rozsahu
k 31.03.2013
v tis. Kč

Engel strojírenská spol. s r.o.
Českobudějovická 314, Kaplice 382 41
IČ: 62 49 72 19

Označ.	AKTIVA	řádek	31.03.2013			Min.úč.obd.
			Brutto	Korekce	Netto	Netto
a	b	c	1	2	3	4
	AKTIVA CELKEM	1	1 244 855	247 505	997 350	942 628
A.	Pohledávky za upsaný základní kapitál	2				
B.	Dlouhodobý majetek	3	806 213	237 637	568 576	592 596
I.	Dlouhodobý nehmotný majetek	4	14 613	14 572	41	
	1. Zřizovací výdaje	5				
	2. Nehmotné výsledky výzkumu a vývoje	6				
	3. Software	7	14 613	14 572	41	
	4. Ocenitelná práva	8				
	5. Goodwill	9				
	6. Jiný dlouhodobý nehmotný majetek	10				
	7. Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek	11				
	8. Poskytnuté zálohy na dlouh. nehmotný majetek	12				
II.	Dlouhodobý hmotný majetek	13	608 715	223 065	385 650	419 109
	1. Pozemky	14	4 972		4 972	4 972
	2. Stavby	15	286 785	50 622	236 163	243 241
	3. Samostatné movité věci a soubory mov. věcí	16	315 503	172 403	143 100	170 080
	4. Pěstíelské celky trvalých porostů	17				
	5. Dospělá zvířata a jejich skupiny	18				
	6. Jiný dlouhodobý hmotný majetek	19	863	40	823	680
	7. Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	20	450		450	136
	8. Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmot. majetek	21	142		142	
	9. Oceňovací rozdíl k nabytému majetku	22				
III.	Dlouhodobý finanční majetek	23	182 885		182 885	173 487
	1. Podíly - ovládaná osoba	24				
	2. Podíly v účetních jednotkách pod podst. vlivem	25				
	3. Ostatní dlouhodobé cenné papíry a podíly	26				
	4. Půjčky a úvěry - ovládaná nebo ovládající osoba, podstatný vliv	27	182 885		182 885	173 487
	5. Jiný dlouhodobý finanční majetek	28				
	6. Pořizovaný dlouhodobý finanční majetek	29				
	7. Poskytnuté zálohy na dlouhodobý fin. majetek	30				

Označ.	AKTIVA	řádek	31.03.2013			Min.úč.obd.
			Brutto	Korekce	Netto	Netto
a	b	c	1	2	3	4
C.	Oběžná aktiva	31	438 465	9 868	428 597	349 778
I.	Zásoby	32	181 136	9 833	171 303	187 860
	1. Materiál	33	115 449	9 832	105 617	114 648
	2. Nedokončená výroba a polotovary	34	65 687	1	65 686	73 212
	3. Výrobky	35				
	4. Mladá a ostatní zvířata a jejich skupiny	36				
	5. Zboží	37				
	6. Poskytnuté zálohy na zásoby	38				
II.	Dlouhodobé pohledávky	39	1 827		1 827	6 981
	1. Pohledávky z obchodních vztahů	40				
	2. Pohledávky - ovládaná a ovládající osoba	41				
	3. Pohledávky - podstatný vliv	42				
	4. Pohledávky za společníky, členy družstva a za účastníky sdružení	43				
	5. Dlouhodobé poskytnuté zálohy	44				4 447
	6. Dohadné účty aktivní	45				
	7. Jiné pohledávky	46				
	8. Odložená daňová pohledávka	47	1 827		1 827	2 534
III.	Krátkodobé pohledávky	48	97 452	35	97 417	115 650
	1. Pohledávky z obchodních vztahů	49	75 168		75 168	89 380
	2. Pohledávky - ovládaná a ovládající osoba	50				
	3. Pohledávky - podstatný vliv	51				
	4. Pohledávky za společníky, členy družstva a za účastníky sdružení	52				
	5. Sociální zabezpečení a zdravotní pojištění	53				
	6. Stát - daňové pohledávky	54	16 673		16 673	18 914
	7. Krátkodobé poskytnuté zálohy	55	5 177	35	5 142	130
	8. Dohadné účty aktivní	56	389		389	61
	9. Jiné pohledávky	57	45		45	7 165
IV.	Krátkodobý finanční majetek	58	158 050		158 050	39 287
	1. Peníze	59	394		394	290
	2. Účty v bankách	60	157 656		157 656	38 997
	3. Krátkodobé cenné papíry a podíly	61				
	4. Pořízovaný krátkodobý finanční majetek	62				
D.	I. Časové rozlišení	63	177		177	254
	1. Náklady příštích období	64	177		177	254
	2. Komplexní náklady příštích období	65				
	3. Příjmy příštích období	66				

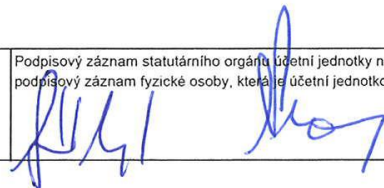
Označ.	PASIVA	řádek	31.03.2013	minulé úč. období
a	b	c	5	6

	PASIVA CELKEM	67	997 350	942 628
A.	Vlastní kapitál	68	553 623	456 291
	I. Základní kapitál	69	125 032	125 032
	1. Základní kapitál	70	125 032	125 032
	2. Vlastní akcie a vlastní obchodní podíly (-)	71		
	3. Změny základního kapitálu	72		
	II. Kapitálové fondy	73	98 936	98 936
	1. Emisní ážio	74		
	2. Ostatní kapitálové fondy	75	98 936	98 936
	3. Oceňovací rozdíly z přecenění majetku a závazků	76		
	4. Oceňovací rozdíly z přecenění při přeměnách společn	77		
	5. Rozdíly z přeměn společnosti	78		
	6. Rozdíly z ocenění při přeměnách	79		
	III. Rezervní fondy, nedělitelný fond			
	a ostatní fondy za zisku	80	15 121	15 121
	1. Zákonný rezervní fond/Nedělitelný fond	81	15 121	15 121
	2. Statutární a ostatní fondy	82		
	IV. Výsledek hospodaření minulých let	83	217 202	93 533
	1. Nerozdělený zisk minulých let	84	217 202	93 533
	2. Neuhrazená ztráta minulých let	85		
	V. Výsledek hospodaření běžného úč. obd. /+ -/	86	97 332	123 669
B.	Cizí zdroje	87	443 727	486 337
	I. Rezervy	88	63 235	62 283
	1. Rezervy podle zvláštních právních předpisů	89		
	2. Rezerva na důchody a podobné závazky	90		
	3. Rezerva na daň z příjmů	91	378	120
	4. Ostatní rezervy	92	62 857	62 163
	II. Dlouhodobé závazky	93	158	
	1. Závazky z obchodních vztahů	94	158	
	2. Závazky - ovládaná nebo ovládající osoba	95		
	3. Závazky - podstatný vliv	96		
	4. Závazky ke společníkům, členům družstva a k účastníkům sdružení	97		
	5. Dlouhodobé přijaté zálohy	98		
	6. Vydané dluhopisy	99		
	7. Dlouhodobé směnky k úhradě	100		
	8. Dohadné účty pasivní	101		
	9. Jiné závazky	102		
	10. Odložený daňový závazek	103		

Označ.	PASIVA	řádek	31.03.2013	minulé úč. období
a	b	c	5	6

III.	Krátkodobé závazky	104	167 436	187 994
	1. Závazky z obchodních vztahů	105	128 664	153 762
	2. Závazky - ovládaná nebo ovládající osoba	106		
	3. Závazky - podstatný vliv	107		
	4. Závazky ke společníkům, členům družstva a k účastníkům sdružení	108		
	5. Závazky k zaměstnancům	109	13 427	13 130
	6. Závazky ze sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění	110	7 108	6 980
	7. Stát - daňové závazky a dotace	111	529	1 614
	8. Krátkodobé přijaté zálohy	112		
	9. Vydané dluhopisy	113		
	10. Dohadné účty pasivní	114	7 816	11 895
	11. Jiné závazky	115	9 892	613
IV.	Bankovní úvěry a výpomoci	116	212 898	236 060
	1. Bankovní úvěry dlouhodobé	117	180 145	204 585
	2. Krátkodobé bankovní úvěry	118	32 753	31 475
	3. Krátkodobé finanční výpomoci	119		
C.	I. Časové rozlišení	120		
	1. Výdaje příštích období	121		
	2. Výnosy příštích období	122		
	AKTIVA - PASIVA			

Sestaveno dne: 02.05.13	Podpisový záznam statutárního orgánu účetní jednotky nebo podpisový záznam fyzické osoby, která je účetní jednotkou
-------------------------------	--

Příloha 2: Výkaz zisku a ztráty v plném rozsahu za účetní období 2012/2013

VÝKAZ ZISKU A ZTRÁTY v plném rozsahu
za účetní období 2012/2013
v tis. Kč

Engel strojírenská spol. s r.o.
Českobudějovická 314, Kaplice 382 41
IČ: 62 49 72 19

Označ.	TEXT	řádek	Skutečnost v úč. období	
			sledovaném	mínulém
a	b	c	1	2
I.	Tržby za prodej zboží	1		
A.	Náklady vynaložené na prodané zboží	2		
+	Obchodní marže	3		
II.	Výkony	4	1 925 990	1 814 368
	1. Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb	5	1 933 315	1 810 399
	2. Změna stavu zásob vlastní činnosti	6	-7 526	3 641
	3. Aktivace	7	201	328
B.	Výkonová spotřeba	8	1 528 133	1 441 409
	1. Spotřeba materiálu a energie	9	1 402 632	1 318 760
	2. Služby	10	125 501	122 649
+	Přidaná hodnota	11	397 857	372 959
C.	Osobní náklady	12	253 568	226 785
	1. Mzdové náklady	13	184 605	164 677
	2. Odměny členům orgánů společnosti a družstva	14		
	3. Náklady na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění	15	62 258	55 575
	4. Sociální náklady	16	6 705	6 533
D.	Daně a poplatky	17	1 266	2 752
E.	Odpisy dlouhodob. nehmotn. a hmotného majetku	18	50 899	50 069
III.	Tržby z prodeje dlouh. majetku a materiálu	19	69 686	149 431
	1. Tržby z prodeje dlouhodobého majetku	20	107	49 621
	2. Tržby z prodeje materiálu	21	69 579	99 810
F.	Zůstatková cena prodaného dlouhod. majetku a materiálu	22	49 401	119 241
	1. Zůstatková cena prodaného dlouhod. majetku	23	545	45 361
	2. Prodaný materiál	24	48 856	73 880
G.	Změna stavu rezerv a opravných položek v provozní oblasti a komplexních nákladů příštích období	25	3 338	-5 057
IV.	Ostatní provozní výnosy	26	2 432	5 428
H.	Ostatní provozní náklady	27	5 606	7 113
V.	Převod provozních výnosů	28		
I.	Převod provozních nákladů	29		
*	Provozní výsledek hospodaření	30	105 897	126 915

Označ.	TEXT	č. řádku	Skutečnost v úč. období	
			sledovaném	minulém
a	b	c	1	2
VI.	Tržby z prodeje cenných papírů a podílů	31		
J.	Prodané cenné papíry a podíly	32		
VII.	Výnosy z dlouhod. finančního majetku	33		
	1. Výnosy z podílů v ovládaných osobách			
	a v účetních jednotkách pod podstatným vlivem	34		
	2. Výnosy z ostat.dlouhodob. cenných papírů a podílů	35		
	3. Výnosy z ostatního dlouhodob. finančního majetku	36		
VIII.	Výnosy z krátkodobého finančního majetku	37		
K.	Náklady z finančního majetku	38		
IX.	Výnosy z přecenění cenných papírů a derivátů	39	7 901	13 205
L.	Náklady z přecenění cenných papírů a derivátů	40	24 387	5 841
M.	Změna stavu rezerv a opravných položek			
	ve finanční oblasti	41		
X.	Výnosové úroky	42	2 971	1 374
N.	Nákladové úroky	43	8 925	10 414
XI.	Ostatní finanční výnosy	44	39 484	11 442
O.	Ostatní finanční náklady	45	24 454	8 897
XII.	Převod finančních výnosů	46		
P.	Převod finančních nákladů	47		
*	Finanční výsledek hospodaření	48	-7 410	869
Q.	Daň z příjmů za běžnou činnost	49	1 155	4 115
	1. - splatná	50	448	210
	2. - odložená	51	707	3 905
**	Výsledek hospodaření za běžnou činnost	52	97 332	123 669
XIII.	Mimořádné výnosy	53		
R.	Mimořádné náklady	54		
S.	Daň z příjmů z mimořádné činnosti	55		
	1. - splatná	56		
	2. - odložená	57		
*	Mimořádný výsledek hospodaření	58		
T.	Převod podílu na výsledku hosp. společníkům (+/-)	59		
***	Výsledek hospodaření za účetní období (+/-)	60	97 332	123 669
****	Výsledek hospodaření před zdaněním	61	98 487	127 784

Sestaveno dne: 02.05.13	Podpisový záznam statutárního orgánu účetní jednotky nebo podpisový záznam fyzické osoby, která je účetní jednotkou
----------------------------	---

